

Miljøgodkendelse

af ejendommen

Sdr. Hyldig

Præstbrovej 6, 7900 Nykøbing M

Miljøgodkendelse efter § 12 i *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* (Lov nr. 1486 af 4. december 2009).

**Godkendelsesdato:
9. november 2012**

Indledning

Morsø Kommune har den 26. marts 2012 modtaget ansøgning om udvidelse af soproduktionen på ejendommen Præstbrovej 6, 7900 Nykøbing Mors.

Det ansøgte udløser, jf. lov om miljøgodkendelser mv. af husdyrbrug¹, krav om miljøgodkendelse af ejendommen.

Resumé

Ejendommen er VVM screenet d. 28. september 2005 og miljøgodkendt den 21. oktober 2007 efter miljøbeskyttelsesloven. I forbindelse med den tidligere udvidelse af staldanlægget blev den del af det oprindelige staldanlæg kun anvendt med reduceret belægning. Derfor ansøges der nu om udvidelse i eksisterende bygninger fra 1075 søer til 1380 søer. Denne godkendelse skal, efter ansøgers ønske, erstatte godkendelsen fra 2007.

Dyrehold før og efter udvidelsen

Dyreart	Før antal	Før DE	Efter antal	Efter DE
Årsso	1.075 stk.	250,59 DE	1.380 stk.	321,91 DE

Der laves ingen bygningsmæssige ændringer. Det eksisterende staldanlæg vil blive udnyttet bedre ved øget anvendelse af gl. stalde samt ændret holddrift ved søerne. Da der ikke sker bygningsmæssige ændringer vil ejendommen fremstå som den gør inden udvidelsen. Dog vil der ske tilpasninger på ventilationsafkast.

Ejendommen er placeret ca. 300. Meter fra industriområde. Den overholder bekendtgørelsens afstandskrav. Vedr. lugt jf. OML redegørelse.

For at leve op til krav om ammoniakemission fra ejendommen tildeles søer foder med reduceret indhold af protein. For at leve op til krav om udvaskning fra harmoniareal etableres der 3 % efterafgrøde mere end det gældende lovkrav.

Antallet af transporter til og fra ejendommen stiger med ca.25 stk. For de fleste transporter vil der være tale om at der medtages større mængder eller øget antal dyr pr transport.

Det ansøgte har været foroffentligt annonceret samt i seks ugers nabohearing. Der er hverken indkommet bemærkninger i foroffentlighedsperioden eller i nabohearingperioden.

¹ Lov nr. 1486 af 4. december 2009

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Resumé	2
1 Godkendelsen	5
2 Generelle forhold og vilkår	6
2.1. Ansøger og ejerforhold	6
2.2. Beliggenhed og planmæssige forhold	6
2.3. Gyldighed	6
2.4. Godkendelsens omfang	7
2.5. Husdyrbrugets ophør	7
3 Husdyrbrugets anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)	8
4 Husdyrbrugets anlæg	14
4.1 Dyrehold samt indretning og drift af stalde	14
4.2 Foder	15
4.3 Gødningshåndtering og opbevaringsanlæg	15
4.4 Råvare-, vand- og energiforbrug	17
4.5 Lugt	18
4.6 Støj og støv	21
4.7 Lys	23
4.8 Spildevand	23
4.9 Transporter	23
4.10 Affald	24
4.11 Skadedyrsbekæmpelse	24
4.12 Sprøjtemidler og andre kemikalier	24
4.13 Driftsforstyrrelser og uheld	25
4.14 Husdyrbrugets forslag til vilkår og egenkontrol	26
4.15 Alternative muligheder	26
5. Husdyrbrugets arealer	27
5.1 Areal og harmonikrav	27
5.2 Overfladevand	28
5.3 Grundvand	31
6. Naturbeskyttelse og ammoniak	32
6.1 Ammoniak	32
6.2 Bilag IV-arter	33
6.3 Natura 2000 områder	34

6.4. Fredninger	35
6.5. Påvirkning fra ejendommens udspretningsarealer	35
7 Varetagelse af hensyn til landskabet	38
8 Samlet vurdering og konklusion	39
9 Retsbeskyttelse og underretning	40
9.1. Klagevejledning	40
9.2. Retsbeskyttelse og revurdering	40
9.3. Underretning om miljøgodkendelse	40
<i>Bilag 1 Situationsplan</i>	42
<i>Bilag 2 Placering i forhold til naboer</i>	43
<i>Bilag 3 Arealer (ejede og forpagtede)</i>	44
<i>Bilag 4 Kapacitetserklæring</i>	47
<i>Bilag 5: Udpegningsgrundlag for Natura 2000 område nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø.</i>	48
<i>Bilag 6: Udpegningsgrundlag for Natura 2000 område nr. 29: Dråby Vig.</i>	50
<i>Bilag 7: Udpegningsgrundlag for Natura 2000 område nr. 42: Mågerodde og Karby Odde.</i>	52

1 Godkendelsen

På baggrund af de givne oplysninger i ansøgningen samt besigtigelse af ejendommen og de omkringliggende arealer, suppleret med kommunens vilkår og vurderinger, meddeles ansøger Martin Hosbond, Præstbrovej 6, 7900 Nykøbing M godkendelse efter § 12 i *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, af den ansøgte husdyrproduktion på ejendommen Hyldig gårde, Præstbrovej 6, 7900 Nykøbing M, matr Tødsø By, Tødsø 14a.

Godkendelsen meddeles i medfør af *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* nr. 1486 af 4. december 2009 samt *bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* nr. 294 af 31. marts 2009.

Godkendelsen meddeles med vilkår som beskrevet i det følgende. Husdyrbrugets anlæg og arealer skal fremover drives i overensstemmelse med de fastsatte vilkår.

Med godkendelsen følger 8 års retsbeskyttelse, som udløber i 2020. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres jf. § 40 i *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, såfremt der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkninger

2 Generelle forhold og vilkår

2.1. Ansøger og ejerforhold

Ansøger/ejer:

Navn Martin Hosbond
Adresse Præstbrovej 6, 7900 Nykøbing M
Telefon: 22710434

Bedriftsoplysninger:

Navn Sdr. Hyldig
Adresse Præstbrovej 6, 7900 Nykøbing M
CVR/P-nr. 3385-2592

2.2. Beliggenhed og planmæssige forhold

Ejendommen er placeret på Midtmors ca. 240 m øst for industriområdet Foodparken, ca. 1.000 m syd for Tødsø og ca. 1.400 meter vest for Vodstrup.

Driftsbygningerne ligger i et område, der i Kommuneplan 2009 - 2021 er udpeget som primært jordbrugsområde og landskabeligt vedligeholdelsesområde.

Da der ikke sker bygningsmæssige ændringer vil ejendommen fremstå som den gør uden udvidelsen. Der sker indvendige tilpasninger på ventilationsafkast, som ikke vil kunne ses udefra.

Afstandskravene i Husdyrlovens § 6 er overholdt, da ejendommen ligger

- Mere end 50 meter fra et eksisterende, eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde, idet der er ca. 240 meter til Foodparken.
- Mere end 50 meter fra et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål, idet der er ca. 950 meter til Vodstrup

2.3. Gyldighed

Vilkår:

2.3.1 Godkendelsen skal være taget i brug indenfor 2 år fra godkendelsesdatoen. Såfremt miljøgodkendelsen ikke er taget i brug indenfor de angivne friste, bortfalder den.

Ansøgers oplysninger:

Der sker ingen bygningsmæssige ændringer i forbindelse med udvidelse af dyreholdet.

Morsø Kommunes vurdering:

Der sker ingen bygningsmæssige ændringer på ejendommen, ud over en ændring i ventilationsafkastet. På baggrund heraf, er det Morsø Kommunes vurdering, at 2 år er en realistisk tidshorisont. Det vurderes ikke nødvendig at stille yderligere vilkår.

2.4. Godkendelsens omfang

Ejendommen er miljøgodkendt den 21. september 2007 til en produktion på 1.075 stk. søer. I eksisterende stalde søges nu om udvides af dyreholdet fra 1.075 stk. søer til 1.380 stk. søer. Der laves ingen bygningsmæssige ændringer.

Der bruges foderkorrektioner for at opnå det beregnede maksimale ammoniakemissionsniveau og etableres efterafgrøder for at overholde gældende lovkrav i forhold til udvaskning fra arealerne.

Gyllen fra produktionen opsamles nu og fremover i ejendommens tre gyllebeholdere og udspredes på arealer tilhørende bedriften.

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

2.5. Husdyrbrugets ophør

Vilkår:

2.5.1	Ved husdyrbrugets ophør skal alle gyllebeholdere, fortanke og gyllekældre på ejendommen tømmes. Alle staldanlæg skal rengøres og alt affald bortskaffes i henhold til gældende lovgivning.
2.5.2	Udendørs foder- og gødningsopbevaringsanlæg skal nedrives og fjernes fra ejendommens, når de ikke længere er i brug. Staldbygninger, der ikke længere anvendes skal vedligeholdes, så de ikke henstår i forfald, eller de skal nedrives.

Morsø Kommunes vurdering:

Morsø Kommune finder det vigtigt, at gamle udtjente produktionsbygninger ikke henstår i forfald og skæmmer landskabet. Der er derfor stillet vilkår om, at udtjente bygninger enten skal vedligeholdes så de ved ejerskifte vil kunne genanvendes til samme eller andre formål, eller alternativt skal nedrives. En grundig oprydning efter et eventuelt produktionsophør sikrer, at der ikke vil være risiko for udslip af miljøskadende stoffer og at der ikke vil være efterladenskaber der kan tiltrække skadedyr til gener for omgivelserne. På baggrund af ansøgers oplysninger og med udgangspunkt i de stillede vilkår, er det herefter Morsø Kommune vurdering, at der foretages de nødvendige tiltag ved et eventuelt produktionsophør på ejendommen.

3 Husdyrbrugets anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Vilkår:

3.1.1 Den samlede ammoniakemissionen fra husdyrbrugets stald og lager må maksimalt være **4.699,3 kg N/år.**

For at sikre, at landbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold, er det væsentligt at foretage en vurdering af anvendelsen af ressourcer og emission af forurenende stoffer fra produktionen.

Et af miljøgodkendelseslovens hovedformål er, at der særligt skal tilsigtes at fremme anvendelsen af bedste tilgængelige teknik (BAT), herunder renere teknologi, således at ressourceforbruget og tabene af forurenende stoffer til omgivelserne bliver mindst mulig. BAT er således et bredt begreb, der for husdyrbrug omfatter alle anvendte teknikker og miljøteknologi til nedbringelse af forurening.

Hvorvidt virksomheden lever op til kravet om anvendelse af BAT beror på en helhedsvurdering under hensyntagen til proportionalitetsprincippet. Der skal således være en miljøeffekt af investeringen, der står i forhold til omkostningerne, for at anvendelsen af den miljøforbedrende teknik kan defineres som værende BAT, ligesom der skal tages hensyn til teknikernes tekniske og praktiske egnethed som virkemiddel til nedbringelse af forurening. Endelig skal der ved vurderingen af hvad der i det konkrete tilfælde er BAT, tages hensyn til industrisektorens økonomiske muligheder.

Ansøger har redegjort for følgende anvendelse af BAT og renere teknologi til nedbringelse af ressourceforbrug og emission af forurenende stoffer:

Der er i husdyrloven og dens bekendtgørelse samt vejledninger lagt op til metodefrihed til at opnå de generelle krav samt i forhold til BAT. I den følgende redegørelse er beskrevet de punkter som har gjort sig glædende for valget af de enkelte tiltag til både BAT og generelle krav samt fravalget af nogle andre generelle virkemidler i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Præstbrovej 6, 7900 Nykøbing M.

Management:

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

1. *Uddannelses- og træningsprogrammer for personale.*
Medarbejderne på ejendommen vil blive instrueret i bedriftens virke samt deltage i relevante kurser, ERFA-grupper etc.
2. *Registrere vand, energi, foder, spild, forbrug af handels- og husdyrgødning.*
Der føres løbende kontrol med foderforbruget til svinene og daglig kontrol med evt. vand- og foderspild. Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Ejer er selv aktiv i stalden hver dag og sørger for den overordnede kontrol af alle tekniske anlæg og at systemer fungerer efter hensigten

3. *Beredskabsplan.*

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med gylle og brand er beskrevet.

4. *Reparation og vedligeholdelsesprogrammer for bygninger og inventar.*

Efter tømning af hver sektion bliver staldsektionerne vasket med højtryksrensere og overbrusning, ventilations- og varmeanlæg bliver rengjort og funktionen kontrolleret. Ligeledes kontrolleres udfodringsanlægget og vandventilerne. Bygninger vedligeholdes løbende og ejendommen holdes ryddelig.

5. *Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt.*

Gylleudslusning foretages på hverdage indenfor normalt arbejdstid. Gylleudkørsel/transport planlægges udført på hverdage, hvor vejr- og vindforhold er gunstige i forhold til naboerne. På hverdage umiddelbart op til helligdage udbringes ikke husdyrgødning af hensyn til naboer og landbrugets image.

Korntransport til og fra ejendommens lager foretages normalt på ugens hverdage. I høst køres dagligt.

6. *Planlægge gødskning korrekt.*

Der udarbejdes mark- og gødningsplaner i henhold til dansk lovgivning, hvilket styrer anvendelsen og udbringningen af næringsstoffer på markerne. Ved udbringning af husdyrgødning planlægges der i forhold til at opnå den højeste udnyttelsesprocent af kvælstoffet mht. udbringningstidspunkt. Der køres ikke gylle ud på oversvømmede, vandmættede, frossen og snedækket jord, ligesom der heller ikke udbringes på stejle skrånninger. På sort jord nedfældes gyllen.

Egenkontrol:

Egenkontrol består af logbog over gyllebeholdernes flydelag, gødningsregnskab, husdyrindberetning, foderforbruget overvåges dagligt og energiforbruget kontrolleres.

Staldsystem (beskrivelse af BAT-staldsystemer):

Der findes to BAT-byggeblade for søer:

- Drægtige søer; Delvis spaltegulv med skraber og køling af kanalbund
- Diegivende søer; Faresti med delvist spaltegulv

Ud over BREF og BAT-byggebladene er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger. Med de angivne fodertilpasninger, kommer systemet til den konklusion, at ammoniakreduktionskravet er overholdt. Ammoniakreduktionskravet er politisk vedtaget og indarbejdet i www.husdyrgodkendelse.dk.

Beskrivelse af staldsystemer

Ammoniakfordampningen fra anlægget forøges ved denne ansøgning fra 4089,64 kg N/år i nudrift til 4699 kg N/år i ansøgt. Dette niveau er opnået ved reduktion i sofoderets råproteinindhold og brug af stalde med delvis spaltegulv. Den vejledende BAT emissionsgrænseværdi for ammoniakfordampning er beregnet til 4718 kg.

I dele af staldanlægget anvendes staldtyper med lav ammoniakfordampning:

Farestalde m kassestier og fuldspaltegulv Løbe- og drægtighedsstalder med delvis spaltegulve til både løsgående og individuelt opstaldede.

Da udvidelsen sker i eksisterende stalde vil det ikke være proportionalt at ændre på staldsystem og gulvprofil.

Fravalg af teknologi:

Gyllekøling i stalde:

Gyllekøling er fravalgt i alle staldafsnit, da ammoniakreduktionskravet er opfyldt ved anvendelser af delvis spaltegulv og foderkorrektion. Gyllekøling vil være meget omkostningstungt da udvidelsen sker i eksisterende stalde.

Overdækning af gylletank.

Det er ikke valgt at overdække gylletankene på ejendommen. Da ammoniakreduktionskravet er opfyldt ved anvendelse af delvis spaltegulv og foderkorrektion vurderes det ikke nødvendigt overdække gylletankene. Da staldanlæg og tanke ligger højt i landskabet er tankoverdækning også fravalgt af landskabelige hensyn.

Luftrensning.

Denne teknologi anses for ustabil og er derfor ikke valgt.

Biologisk luftrensning.

Problemerne med teknologien er mange og driftssikkerheden har været lille:

- Filtre stopper,
- Vandet fordeles ikke på filtrene og virkningen reduceres
- Filtre går i stykker
- Pumper går i stykker.
- Måling af virkning og økonomi hviler endnu på et spinkelt grundlag.
- Luftrensning er fravalgt netop af hensyn til meget få erfaringer med teknologien.
- Luftrenseren giver ikke bedre staldluft. Vedligehold af renseren er beskidt arbejde.

Da ammoniakreduktionskravet er opfyldt ved anvendelse af delvis spaltegulv og foderkorrektion vurderes det ikke nødvendigt at etablere biologisk luftvasker.

For at reducere lugt påvirkning i nærliggende industriområde ændres der på staldanlæggets afkast med montering af vindkryds eller forhøjede afkast.

Luftrensning med syre.

Der gælder samme bemærkninger som ved biologisk luftrensning. Håndtering af syren er farlig og der kan forekomme udslip til omgivelserne. Da ammoniakreduktionskravet er opfyldt ved anvendelse af delvis spaltegulv og foderkorrektion vurderes det ikke nødvendigt at etablere kemisk luftvasker.

Gylleforsuring.

Gylleforsuring er en stor investering i forhold til projektet.

Der er ifølge teknologibladet ingen undersøgelser af gylleforsuring i sostalde. Installation af forsøringsanlægget kan være kompliceret i eksisterende stalde og der vil påløbe ekstra omkostninger.

Da ammoniakreduktionskravet er opfyldt ved anvendelse af delvis spaltegulv og foderkorrektion vurderes det ikke nødvendigt at etablere gylleforsuring på ejendommen

Foder:

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudriften er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorfor beregninger i forhold til nudriften er lavet på baggrund af normal.

Sofoderets råproteinindhold er reduceret i ansøgt produktion til gennemsnitlig 131 g råprotein pr. FE.

Ammoniakfordampningen kan desuden formindskes ved følgende fodertiltag:

- Tilsætning af benzoesyre
- Erstatning af kridt med salte, der forsurer urinen
- Ændring af mængde og kilde af fiber i foderet.

Brug af forsurende calciumsalte og øget fiberindhold i foderet giver dog risiko for nedsatte produktionsresultater. Desuden er der rapporteret om negative effekter på trivsel og tilvækst hos grisene (Dansk Svineproduktion, meddelelse nr. 690).

Tilsætning af benzoesyre til foderet er ikke godkendt som ammoniakreducerende middel for søer, og kan derfor ikke anvendes som tiltag.

Vandbesparende foranstaltninger:

Ved rengøring af staldene i blødsættes staldene forud for egentligt vask med højtryksrensere. Både i blødsætning og højtryksrensning er vandbesparende.

Staldene kontrolleres dagligt, og evt. lækager udføres der straks små reparationer, eller der tilkaldes service hvis der er behov for dette.

Vandforbruget aflæses månedligt.

Iflg. referencedokumentet for bedst tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (drikkekopper, i blødsætning og højtryksrensning ved vask).

Energisparende foranstaltninger:

Der anvendes frekvensstyrede elmotorer til dele af staldriften, herunder ventilationen, og staldbelysning er kun tændt efter behov. Al ventilation er udstyret med et temperaturreguleret styringssystem som sikrer, at ventilationen kører optimalt i forhold til staldtemperatur og elforbruget. Dette sikrer temperaturstyring og minimumsventilation i perioder hvor behovet for ventilation er lavt. Der anvendes varmelamper med temperaturregulering.

Iflg. referencedokumentet for bedst tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (frekvensstyring af elmotorer, samt temperaturstyring).

Der købes lavenergi hvor det er muligt, da alle jo har en klar interesse i ikke at have højere strømforbrug end nødvendigt er.

Gødningsopbevaringsanlæg:

Der er tale om:

- stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- de nuværende gyllebeholdere er overdækket med naturligt flydelag
- beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen.

Bedste tilgængelige udbringningsteknik

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag

er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. F.eks.:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Morsø Kommunes vurdering:

Virksomheden har redegjort for husdyrbrugets anvendelse af BAT, og det er Morsø Kommunes vurdering, at redegørelsen er fyldestgørende, idet der er redegjort for såvel valg som fravalg af miljøforbedrende tiltag. Vilkår vedrørende de valgte teknikker kan læses under de relevante afsnit i miljøgodkendelsen.

*På baggrund af Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for svin, er det beregnet, at ammoniakemission fra husdyrbruget maksimalt må være 4.718,7 kg N/år. Efterfølgende har ansøger valgt mellem de forskellige tilgængelige miljøteknikker og er ved hjælp af reduceret mængde råprotein i sofoderet nået ned på et maksimalt ammoniakemissionsniveau på **4.699,3 kg N/år**. Dette niveau betragtes som værende ejendommens BAT niveau for ammoniakemission, hvorfor der er stillet vilkår til fastholdelse heraf. Morsø Kommune er opmærksom på, at vilkåret ikke er målbar, men stiller det alligevel for at synliggøre det maksimalt tilladte ammoniakemissionsniveau for godkendelsen.*

Management:

Ansøger har redegjort for, at der på ejendommen lægges fokus på korrekt planlægning af aktiviteter på anlægget, herunder bl.a. gyllehåndtering, vand- og energiforbrug samt affaldshåndtering. Ansøger deltager selv aktivt i den daglige drift og sørger for den overordnede kontrol af alle tekniske anlæg samt for, at systemer fungerer efter hensigten. Medarbejdere uddannes løbende og deltager i ERFA-grupper. Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at ejendommens valg af managementtiltag til at nedbringe miljøbelastningen lever op til kravet om anvendelse af BAT. Det vurderes ikke nødvendigt at stille vilkår.

Staldsystem:

Udvidelsen foretages i eksisterende stalde, hvoraf nogen er staldtyper med lav ammoniakfordampning. Idet det ansøgte når ned under det beregnede maksimale ammoniakemissionsniveau ved hjælp af foderkorrektioner, vil det ikke stå mål med proportionalitetsprincippet at pålægge ansøger at investere yderligere i miljøforbedrende tiltag på eksisterende staldsystemer. Det er Morsø Kommunes vurdering, at så længe

emissionsgrænseværdien nås, står det ansøger frit for at vælge mellem de tingængelige teknologier.

Det vurderes herefter, på baggrund af ovenstående og med udgangspunkt i ansøgningsmaterialet, at ejendommen i det ansøgte projekt har valgt en staldteknologi der lever op til kravet om anvendelsen af BAT. Det vurderes ikke nødvendigt at stille vilkår.

Foder:

For at nå ned på den maksimalt tilladelige ammoniakfordampning har ansøger valgt at reducere råproteinindholdet i sofoderet til 131 g råprotein/FE.

Yderligere ammoniakreducerende fodringstiltag på ejendommen er fravalgt af produktions- og dyrevelfærdsmæssige årsager. Det er Morsø Kommunes vurdering, at ansøger har begrundet sine valg og fravalg af fodringstiltag i produktionen på en tilstrækkelig måde, og at ejendommen lever op til anvendelse af BAT vedrørende tiltag til at reducere forbrug og spild i forbindelse med fodring. Der er stillet vilkår angående råproteinindhold i sofoderet i afsnit 4.2.

Vand og energi:

Ansøger har redegjort for, at der anvendes flere tiltag til at reducere overflødig vand- og energiforbrug, fx bruges der iblødsætning og højtryksrensere ved rengøring af staldene, ligesom vandforbrug aflæses månedligt. Al ventilation er udstyret med et temperaturreguleret styringssystem, hvorved det sikres, at ventilation fungerer optimalt i forhold til både dyrevelfærd og energiforbrug. Der benyttes varmelamper med temperaturregulering, og der købes lavenergi, hvor det er muligt.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at ejendommen ved hjælp af de nævnte tiltag lever op til kravet om anvendelse af renere teknologi til nedbringelse af vand- og energiforbrug på ejendommen.

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning:

Der er tre gyllebeholdere på ejendommen. Ingen af dem er med fast overdækning. Alle beholdere tømmes og inspiceres årligt.

Husdyrgødning udbringes i overensstemmelse med gældende lovgivning og under hensyn til naboer og omkringboende. Ifølge ansøgers oplysninger, udbringes der ikke gylle på hverdage umiddelbart op til helligdage af hensyn til naboer. Der er stillet vilkår om (vilkår 4.3.2), at der ikke må udbringes husdyrgødning på lokale mærkedage og festdage og hverdage forud for helligdage. Det er Morsø Kommunes vurdering, at ansøger udvider mest muligt hensyn til naboer og omkringboende.

Al gylle køres ud på egne og forpagtede arealer. Der er stillet vilkår (vilkår 5.1.1) om mængden af husdyrgødning samt indholdet af N og P, der årligt må udspredes på arealerne.

Det er herefter Morsø Kommunes vurdering, at ejendommens teknikker til opbevaring og udbringning af husdyrgødning lever op til definitionen af BAT.

Morsø Kommunes samlede vurdering af BAT:

Anvendelse af reduceret råproteinindhold i sofoderet resulterer i en reduceret ammoniakemission på 533,3 kg N/år. Morsø Kommune har ifølge de vejledende emissionsgrænseværdier beregnet en maksimal ammoniakemission på 4.718,7 kg N/år. Dette emissionsniveau vurderes overholdt ved anvendelse af foderkorrektionerne, hvormed det faktiske niveau reduceres til 4.699,3 kg N/år.

Samlet set er det Morsø Kommunes vurdering, at der ved omlægning af den eksisterende produktion til ansøgt drift foretages miljøteknologiske fremskridt på husdyrbruget, som derved lever op til lovens krav om anvendelsen af bedste tilgængelig teknik.

4 Husdyrbrugets anlæg

4.1 Dyrehold samt indretning og drift af stalde

Vilkår:

4.1.1	Den samlede produktion på årsplan må ikke overstige 1.380 stk. søer
4.1.2	Dokumentation for overholdelse af husdyrproduktionens størrelse skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Ansøgers oplysninger:

Der sker ingen bygningsmæssige ændringer ud over en indvendig ændring i ventilationsafkast

Ved seneste udvidelse af staldanlæg blev belægning i gl. stalde reduceret betydeligt. Dette sammenholdt med ændret holddrift resultere i at belægningen nu kan øges i forbindelse med renovering af inventaret i de gamle staldanlæg.

Tabel 4.1.1: Dyrehold før og efter udvidelsen

Dyreart	Før antal	Før DE	Efter antal	Efter DE
Årsso	1.075 stk.	250,59 DE	1.380 stk.	321,91 DE

Morsø Kommunes vurdering:

Det tilladte dyrehold på en ejendom fastsættes ikke ud fra antallet af dyreenheder (DE) men ud fra antallet af dyr indenfor de enkelte dyrekategorier og vægtintervaller. Der er derfor stillet vilkår om det maksimale antal søer og ikke om antallet af dyreenheder. Vilkåret er stillet, for at fastholde ansøger på det dyrehold, der ligger til grund for beregningerne bag miljøgodkendelsen. Såfremt det ønskes at øge antallet af dyr, må det ikke ske uden en forudgående ny godkendelse.

Morsø Kommune har stillet vilkår om, at dyreholdets størrelse skal kunne dokumenteres på myndighedens forlangende, f.eks. i forbindelse med de regelmæssige miljøtilsyn.

Ifølge ansøgers oplysninger, kan der øges i antallet af dyr uden at bygge nyt. Dette skyldes, at der i den eksisterende drift er færre dyr, end staldene har kapacitet til. Ansøger ønsker nu at udnytte denne kapacitet ved at ændre i inventaret uden samtidig at ændre i gulvtype, således at der samlet set bliver plads til 1.380 stk. årssøer.

På baggrund af ovenstående og med udgangspunkt i ansøgers oplysninger og beregningerne i IT-ansøgningssystemet, er det herefter Morsø Kommunes vurdering, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår angående dyrehold, indretning og drift af stalde.

4.2 Foder

Vilkår:

- 4.2.1 Råproteinindholdet i sofoderet må maksimalt være 131 g/FE.
- 4.2.2 Indholdet af råprotein i foderet skal dokumenteres via indlægsseddel i købt foder eller alternativt via foderoptimering af eget produceret foder. Oplysningerne skal opbevares på ejendommen i mindst 3 år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Ansøgers oplysninger:

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudriften er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorfor beregninger i forhold til nudriften er lavet på baggrund af normal.

Sofoderets råproteinindhold er reduceret i ansøgt produktion til gennemsnitlig 131 g råprotein pr. FE

Ammoniakfordampningen kan desuden formindskes ved følgende fodertiltag:

- Tilsætning af benzoesyre
- Erstatning af kridt med salte, der forsurer urinen
- Ændring af mængde og kilde af fiber i foderet.

Brug af forsurende calciumsalte og øget fiberindhold i foderet giver dog risiko for nedsatte produktionsresultater. Desuden er der rapporteret om negative effekter på trivsel og tilvækst hos grisene (Dansk Svineproduktion, meddelelse nr. 690).

Tilsætning af benzoesyre til foderet er ikke godkendt som ammoniakreducerende middel for søer, og kan derfor ikke anvendes som tiltag. fodring.

Morsø Kommunes vurdering:

Ansøger har valgt at nedsætte ammoniakemissionsniveauet ved hjælp af reduceret råproteinindhold i sofoderet. Råproteinindholdet nedsættes til 131 kg N/FE, hvilket reducerer ammoniakemissionen med 533,3 kg N/år. Der er stillet vilkår om mængden af råprotein i foderet samt om dokumentation for overholdelse af vilkåret.

Ansøger har oplyst, at øvrige fodringstiltag fravælges af velfærds- og produktionsmæssige årsager, og det er Morsø Kommunes vurdering, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår angående fodring.

4.3 Gødningshåndtering og opbevaringsanlæg

Vilkår:

- 4.3.1 Al pumpning af gylle skal ske under overvågning.
- 4.3.2 Der må ikke udbringes husdyrgødning på lokale mærkedage og på hverdage umiddelbart op til helligdage.

Ansøgers oplysninger:

Produceret gylle fra søer:

Nudrift - 5815,75 ton

Ansøgt drift - 6821,50 ton

Gyllen opbevares i 3 eksisterende gyllebeholder på ejendommen samt i gyllekælder under staldene. Gyllebeholderne er overdækket med naturligt flydelag

Der er tale om stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt, beholdernes bund og vægge er tætte, der er ingen spjæld - alt overpumpes via neddykket rør. Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning

Beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen.

På hverdage umiddelbart op til helligdage udbringes ikke husdyrgødning af hensyn til naboer og landbrugets image.

Tablet 4.3.1: Oversigt over gødningsopbevaringsanlæg

Stald ID i IT-ansøgningssystemet	Beholdertype	Kapacitet
	Gyllekælder	1.000 ton gylle
LA-80719	Gyllebeholder	4.000 ton gylle
LA-80756	Gyllebeholder	3.000 ton gylle
LA-80757	Gyllebeholder	1.200 ton gylle

Morsø Kommunes vurdering:

Ingen af ejendommens tre gyllebeholdere er overdækket – hverken i nudrift eller i ansøgt drift. Morsø Kommune vurderer ikke, at det er nødvendigt at stille vilkår om fast overdækning. Ansøger gøres dog opmærksom på, at såfremt der ikke holdes et tæt, stabilt flydelag i beholderne, kan kommunen meddele påbud om fast overdækning i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Der er stillet vilkår om, at al pumpning af gylle skal ske under konstant overvågning. Vilkåret er stillet for at sikre minimal risiko for gylleuheld i forbindelse med pumpning af gylle. Der er yderligere stillet vilkår om, at udbringning af husdyrgødning ikke må ske på lokale mærkedage og på hverdage umiddelbart op til helligdage. Vilkåret er stillet på baggrund af ansøgers oplysninger og har til formål at sikre bedst muligt hensyn til naboer og omkringboende.

I forbindelse med ansøgningen er der indsendt en erklæring om tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen. Det er dokumenteret, at der samlet set er 16,2 måneders opbevaringskapacitet på ejendommen. Kapacitetserklæringen kan ses i bilag 4.

Samlet set er det, på baggrund af ansøgers oplysninger og med udgangspunkt i de stillede vilkår, herefter Morsø Kommunes vurdering, at håndtering af gylle på ejendommen sker under det nødvendige hensynstagen til miljøet. Det vurderes ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår.

4.4. Råvare-, vand- og energiforbrug

Vilkår:

4.4.1. Ved udskiftning af lyskilder i eksisterende anlæg skal skiftes til lavenergibelysning.

4.4.2. Al unødvendig staldbelysning, udendørs som indendørs, skal være slukket om natten, i perioden 22.00 til 07.00.

Ansøgers oplysninger:

Ejendommens ressourceforbrug ved gennemførelsen af den ansøgte udvidelse fremgår af nedenstående tabel

Tabel 4.4.1: Ejendommens årlige forbrug af vand og energi efter udvidelse.

Ressource	Før	Efter
Vand	8.000m ³	10.000m ³
EI	350.000kWh	450.000kWh
Fyringsolie	35.000l/år	38.000l/år
Dieselolie	l/år	l/år

Energibesparende tiltag:

Varmelamper med temperaturregulering.
Belysningsanlæg med lavt energiforbrug
Vandforbrug aflæses månedligt.
Iblødsætning inden staldvask.
Installationer tjekkes og vedligeholdes løbende.

Morsø Kommunes vurdering:

Ejendommen er på Nykøbing Vandværk.

Som det fremgår af ovenstående tabel, forventes det årlige forbrug af vand og energi at stige. Det er Morsø Kommunes vurdering, at den angivne stigning står mål med udvidelsen i dyreholdet. Det vurderes ikke nødvendigt at stille vilkår hertil.

Der er derimod stillet vilkår om lavenergibelysning samt om, at al unødvendig belysning i og omkring staldene skal slukkes om natten. Vilkårene er stille for at sikre opmærksomhed omkring energibesparelse i den daglige drift.

Med udgangspunkt i de stillede vilkår og på baggrund af ansøgers oplysninger om energibesparende tiltag, er det Morsø Kommunes vurdering, at virksomheden har taget de nødvendige forholdsregler til at mindske ressourcepild, og at ressourceforbruget er søgt begrænset til et acceptabelt niveau.

Det vurderes ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår.

4.5. Lugt

Vilkår:

- 4.5.1. Der skal monteres vindkryds i alle ventilationsafkast på både den nye og den gamle farestald.
- 4.5.2. Vindkrydsene skal monteres før udvidelsen i dyreholdet påbegyndes.
- 4.5.3. Dokumentation for, at ovenstående vilkår er overholdt skal opbevares på husdyrbruget og fremvises overfor tilsynsmyndigheden på forlangende.
- 4.5.4. Skorstene og ventilatorer skal rengøres mindst to gange årligt, og tidspunkt for rengøring skal noteres i en logbog, der opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.
- 4.5.5. Det skal altid kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden, at luftmængderne pr. dyr ved fuld belægning og max ventilation er mindst som angivet i tabel 4.5.1 nedenfor.
- 4.5.6. Såfremt der opstår lugtgener, der af Morsø Kommune vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres afhjælpende foranstaltninger. Udgifter i forbindelse med undersøgelse, måling og afhjælpning afholdes af husdyrbruget

Tabel 4.5.1: Viser de luftmængder, der skal sættes ind pr. dyr ved max ventilation for at overholde den afkasthastighed på ventilationsanlægget, der ligger til grund for lugtberegningen

Dyretype	Luftmængde pr. dyr
Drægtige søer	100 m ³
Diegivende søer	400 m ³

Ansøgers oplysninger:

Lugt:

Der må forventes lugtgener fra staldanlægget. Lugtgener begrænses ved god hygiejnisk standard. Der er fokus på renholdelse i og omkring ejendommens bygninger. Ventilationssystem vedligeholdes løbende og gennemgås en gang årligt. Der er højtrykskøling i en del af staldene.

OML-beregning

Jf. den nye godkendelsesbekendtgørelses bilag 3 kan de generelle lugtberegninger i IT-ansøgningen efter ansøgers ønske erstattes af konkrete OML-beregninger. Grænseværdien på 5 OU_E/m³ skal som udgangspunkt overholdes som maksimale månedlige 99 % fraktiler som timemiddelværdier. Det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, at "i enkelte tilfælde kan der dog meddeles godkendelse f.eks. hvis den ansøgte husdyrproduktion medfører uændrede eller færre lugtgener end den eksisterende produktion samtidig med at afstanden til omboende er længere end 50 % af den beregnede geneafstand".

Lugtberegningen i "Husdyrgodkendelse.dk" finder en geneafstand på 435,80 m og med en fysisk vægtet gennemsnitsafstand på 320,92 m opnås 73,6 % af den beregnede geneafstand.

I denne OML-spredningsberegning er centrum i koordinatsystemet placeret midt i anlægget. Alle afkast fra staldene er placeret i x, y og z i forhold til dette punkt og det er også fra dette punkt at afstanden til naboerne måles ved tolkning af resultaterne.

Lugtemission ved nudrift og ansøgt drift

Produktionen i dag består af 1075 årssøer med smågrise til fravæning ved en vægt på 7,2kg. Nudriften giver en lugtemission på 42.400 OU/s.

Der er ansøgt om en produktion på 1380 årssøer med grise til fravæning ved en vægt på 7,2kg. Den ansøgte produktion har en beregnet lugtemission på 49.800 OU/s.

Ejendommen ligger i det åbne land uden andre landbrugsejendomme omkring. Nærmeste byzoneafgrænsning ligger ifølge "husdyrgodkendelse.dk" i en afstand af 320,92 meter sydvest for staldenes vægtede centrum

Der er lavet beregninger i OML-multi, der beskriver lugtforholdene før og efter ansøgt ændring. Der er regnet med 1380 stipladser til søer. Der er regnet med lugtemissioner som angivet i Lugtvejledningen (dec. 2006). Disse emissioner udtrykker lugtemissionen fra stalde under sommerforhold.

Stipladserne er fordelt som beskrevet i ansøgningsystemet.

Der er indregnet markante ændringer i ventilationen. Der laves vindkryds i alle afkast på den nye farestald og den gamle farestald. Desuden hæves afgangshastigheden fra afkastene som en naturlig følge af den større produktion. Dette har en positiv indvirkning på spredningsbilledet.

Afkasthastighed

Ventilationsbehovet af staldene afhænger af antallet af dyr i stalden. Øges belægningen øges samtidigt den luftvolumen der skal ventileres ud af stalden. I OML-multi regnes med aktuelle skorstensdimensioner og aktuel luftmængde ved maksimal belægning. En sænkning af dyreholdet vil sænke luftmængden og deraf afkasthastigheden, men samtidigt falder lugtemissionen fra stalden.

Luftmængde og lugtemission er begge lineært afhængige af antallet af dyr i stalden hvorfor grænseværdierne for lugt ved naboer heller ikke vil være overskredet i scenarier med færre dyr end det ansøgte. For at overholde hastighederne på luftafkastet, der ligger bag beregningerne i OML-modellen, skal luftmængderne ved fuld belægning være som angivet i tabel 4.5.1 ovenfor.

Alternativ fysisk ændring af ventilation

Leverandøren af det eksisterende anlæg, Skov A/S, kan levere en eventuel alternativ løsning til en forhøjelse af afkastene. OML-beregningen kan gælde for alternative løsninger hvis de resulterer i samme eller bedre effekt som den oprindelige forhøjelse af afkastene.

Skov henviser til "Rapport over rekvireret opgave nr. 92-22" fra Statens Jordbrugstekniske Forsøg. Denne rapport beskriver forskellen i lufthastighed i forskellige højder over afkast afhængigt af om der er monteret ensretter (også kendt som vindkryds) eller ikke. Rapporten viser tydeligt at lufthastigheden over afkastet forøges således at en ensretter/vindkryds svarer til mere end 2 meters forhøjelse af skorsten.

På den baggrund anmodes der om i godkendelsen at sidestille montering af ensretter/vindkryds og forhøjelse af skorsten med indtil 2 meter, således at ansøger kan montere vindkryds i stedet for en forhøjelse af skorsten.

Resultat

Byzonen findes ca. 300 m fra beregningscentrum i 270 graders retning. I nudrift er værdien 6 OU/m³. I ansøgt drift er værdien 5 OU/m³, hvilket er den vejledende grænseværdi. Der sker altså en lugtreduktion i ansøgt drift med vindkryds.

Der er således ikke nogen øget lugtpåvirkning af byzonen i forhold til nudrift og de vejledende lugtgenekriterier er opfyldt i ansøgt drift.

Morsø Kommunes vurdering:

Ifølge IT-ansøgningssystemet er lugtgenæafstanden til byzone ikke overholdt. Der er 321 meter til Foodparken sydvest for ejendommen, og den beregnede genæafstand er 436 meter.

I henhold til godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, kan IT-ansøgningssystemets lugtberegninger imidlertid erstattes af en konkret OML-beregning, såfremt ansøger ønsker dette. Kriteriet for at benytte en OML-beregning er, at afstanden til husdyrbruget er mere end 50 % af den beregnede genæafstand. 50 % af genæafstanden på 436 meter svarer til 218 meter. Den faktiske afstand på 321 meter altså længere end 50 % af genæafstanden, og OML-beregningen kan derfor benyttes.

I forbindelse med ansøgningen er der indsendt en OML-beregning for både nudrift og ansøgt drift. I ansøgt drift er ventilationsafkastene på den nye og den gamle farestald hævet med to meter, og resultatet vider, at ansøgt drift overholder lovens krav på 5 OU/m³ samtidig med, at der sker en forbedring i forhold til nudriften (6 OU/m³). På baggrund af den indsendte beregning, er det Morsø Kommunes vurdering, at udvidelsen kan ske uden at medføre forøgede lugtgener for Foodparken. I IT-ansøgningssystemet er det samtidig dokumenteret, at genæafstanden til samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt. Morsø Kommune vurderer derfor samlet set, at dyreholdet på Præstbrovej 6 kan udvides uden at medføre forøgede lugtgener.

Som alternativ til de forhøjede afkast på farestaldene ønsker ansøger i stedet at montere vindkryds (også kaldet ensretter). Som dokumentation for, at effekten af vindkryds kan sidestilles med forhøjede afkast, henviser ansøget til "Rapport over rekvireret opgave nr. 92-22" fra Statens Jordbrugstekniske Fakultet. Det er Morsø Kommunes vurdering, at vindkrydsene kan erstatte de hævede afkast.

Kommunens accept af det ansøgte på baggrund af de indsendte OML-beregninger i stedet for beregningerne i IT-ansøgningssystemet, beror på en vurdering af beregningen og en samtidig vurdering af ansøgnings øvrige parametre og de faktiske forhold på og omkring Præstbrovej 6.

Udvidelsen af dyreholdet foregår i eksisterende stalde, og idet OML-beregningen viser, at lugtkravet overholdes, er det Morsø Kommunes vurdering, at det ikke vil være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet at pålægge ansøger at indføre andre lugtreducerende tiltag i eksisterende stalde.

Husdyrbrugets placering har betydning for Morsø Kommunes vurdering. Driftsbygningerne er placeret 8 kvotemeter højere end byzonen i det åbne land med minimal bevoksning og normale vindforhold. Staldene ligger nordøst for byzonen og vindretningen øst er kun sjældent forekommende.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at staldenes placering over terræn i forhold til byzonen medvirker til en øget opblanding af staldluften, inden den når byzonen. Derudover er Foodparkens placering vest for anlægget medvirkende til, at vindretningen ofte vil blæse staldluften i modsat retning. I øvrigt kan det tilføjes, at Foodparken er et industriområde, hvor der ikke er beboelsesbygninger.

Samlet set er det herefter, på baggrund af ovenstående begrundelse og med udgangspunkt i ansøgers oplysninger og den indsendte OML-beregning Morsø Kommunes vurdering, at det ansøgte overholder de gældende lovkrav angående lugt. Det er en forudsætning for lugtberegningen, at der anvendes vindkryds i alle ventilationsafkast på de to farestalde, og der er derfor stillet vilkår herom. Der er desuden stillet vilkår om, at vindkrydsene skal monteres før dyreholdet øges, og at begge vilkår skal kunne dokumenteres. Dokumentationen skal være skriftlig, f.eks. i form af dateret faktura for montering af vindkryds, som kan sammenholdes med udskrifter fra f.eks. CHR.

Der er stillet vilkår om at ventilationsanlægget skal rengøres mindst to gange årligt. Tidspunkt for rengøring skal kunne dokumenteres i en logbog. Der er yderligere stillet vilkår om, at det på tilsyn skal kunne dokumenteres, at luftmængden pr. dyr og ved max ventilation er mindst som angivet i tabel 4.5.1. Vilkårene er stillet for at fastholde ansøger på de forudsætninger, der ligger til grund for OML-beregningerne. Ejendommen ligger meget bynært og, og Morsø Kommune vurderer derfor, at det er nødvendigt at skærpe lugtvilkårene for at sikre bedst muligt, at lugtkravet til byzonen overholdes.

Der er til sidst stillet vilkår om, at såfremt der opstår lugtgener, der af Morsø Kommune vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres afhjælpende foranstaltninger. Udgifter i forbindelse med undersøgelse, måling og afhjælpning afholdes af husdyrbruget.

På baggrund af ovenstående og med udgangspunkt i ansøgers oplysninger, er det Morsø Kommunes vurdering, at ejendommen overholder de gældende lugtkrav i forbindelse med udvidelsen og ikke vil medføre væsentlige lugtgener for omkringboende. Det vurderes ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår.

4.6. Støj og støv

Vilkår:

- 4.6.1. Husdyrbrugets bidrag til støjbelastning i omgivelserne må ikke overstige værdier (oplyst i nedenstående tabel 4.6.1) målt eller beregnet ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 μ Pa). Tallene i parentes angiver referencetiden inden for den pågældende periode. I tilfælde af impulsstøj eller rentoner skal den målte/beregnete værdi tillægges 5 dB(A). I tvivlstilfælde afgør kommunen om der er rentoner eller impulsstøj.
- 4.6.2. Hvis tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal husdyrbruget for egen regning og maksimalt 1 gang årligt, dokumentere, at støjvilkår overholdes. Dokumentationen for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkluder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Tabel 4.6.1

	Tidsrum	Max. Lydniveau
Mandag-fredag	kl. 07-18 (8 timer)	55 dB (A)
Lørdag	kl. 07-14 (7 timer)	45 dB (A)
Søn- og helligdag	kl. 07-18 (8 timer)	45 dB (A)
Alle dage	kl. 18-22 (1 time)	45 dB (A)
	kl. 22-07 (½ time)	40 dB (A)
	kl. 22-07 (Maksimalværdi)	55 dB (A)

Ansøgers oplysninger:

Væsentlige støjkloder er markmaskiner, lastbiler, ventilation. Indblæsning af korn og foderstoffer.

Beskrivelse af driftsperiode

Transportopgaver sker primært i normal arbejdstid.

Ventilation er altid i drift.

Indblæsning af korn kan i korte perioder 12 uger/år ske ud over normal arbejdstid.

Beskrivelse af støjklodetiltag

Transportudstyr samt markmaskiner lever op til gældende lovgivning vedr. støjkrav.

Der er beplantning omkring anlægget og der forventes ikke at der vil blive anledning til støjgener hos naboer.

Mulige støjgener:

Transport på grusvej

Støv fra ventilation

Da ejendommen er beliggende i stor afstand til naboer skønnes det ikke at kunne give anledning til støjgener.

Morsø Kommunes vurdering:

Støj

Det er Morsø Kommunes opfattelse, at støjbidraget fra husdyrbruget er begrænset, og derved ikke vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne.

Der er stillet vilkår om den maksimale støjbelastning fra ejendommen. Der er desuden stillet vilkår om, at husdyrbruget, på tilsynsmyndighedens forlangende, og maksimalt 1 gang årligt skal kunne dokumentere, at støjvilkåret overholdes. Sidstnævnte vilkår er stillet for at imødekomme både klager og ejer i forbindelse med eventuelle fremtidige støjklager over ejendommen.

Det vurderes herefter ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår angående støj.

Støv

Det er Morsø Kommunes vurdering, at støvbidraget fra ejendommen vil medføre minimale gener for omkringboende. Kommunen opfordrer i den forbindelse ansøger til altid at udviser hensyn ved kørsel forbi nabobeboelse, sådan at støjgener i forbindelse med transporter minimeres.

Det vurderes ikke nødvendigt at stille vilkår.

4.7. Lys

Ansøgers oplysninger:

Der er lys i staldene morgen og aften. Udendørs belysning er placeret således at det ikke er til gene for naboer.

Morsø Kommunes vurdering:

Lysgener fra svineejendomme er begrænset, idet der er tale om lukkede staldanlæg. Det er Morsø Kommunes opfattelse, at belysning på ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne. Det vurderes ikke nødvendigt at stille vilkår til lys.

4.8. Spildevand

Vilkår:

4.8.1. Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til gyllesystem, og anvendes i henhold til reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Ansøgers oplysninger:

Sanitært spildevand ledes til septiktank
Vaskevand ledes til gylletank

Morsø Kommunes vurdering:

Ansøger har oplyst, at spildevand fra rengøring af stalde og lignende ledes til gyllen. Der er derfor stillet vilkår herom.

Der opføres ikke nybyggeri i forbindelse med ansøgningen, og der er derfor ikke stillet vilkår til afledning af tagvand. Det vurderes ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår.

4.9. Transporter

Ansøgers oplysninger:

Transportopgaver sker primært i normal arbejdstid.
Indblæsning af korn kan i korte perioder (ca. 12 uger/år) ske ud over normal arbejdstid.

Antallet af transportere vil være stort set uændret idet der blot vil blive tale om større mængder pr. transport.

Table 4.9.1: Det årlige antal transportere til og fra ejendommen i ansøgt drift.

Transporttype	Antal transportere i nudrift	Antal transportere i ansøgt drift
Ind- og udlevering af dyr	110	110
Afhentning af døde dyr	52	52
Levering af foder	50	50
Kørsel med husdyrgødning	225	250
Levering af brændstof	25	25
Osv.	2	2
Transportere i alt	464	489

Morsø Kommunes vurdering:

Antallet af transporter øges ikke meget i ansøgt drift. Ansøger forklarer dette med, at i stedet for at øge antallet af transporter, vil der i stedet blive tale om en forøgelse i mængden pr transport. I alt vil antallet af transporter stige fra 928 til 978; altså en stigning med 50 transportere mere om året. Morsø Kommune vurderer ikke, at det er en urealistisk stigning i antallet af transportere og vurderer ikke, at det vil være til væsentlig gene for omkringboende. Det vurderes ikke nødvendigt at stille vilkår.

4.10. Affald

Ansøger har redegjort for følgende affaldshåndtering:

- Fast affald (pap, papir, glas, plast, pvc, forbrændingseget) opsamles i container og afsættes via renovationselskab
- Døde dyr opbevares i container eller kadaverkappe på befæstet areal og afhentes løbende af DAKA
- Olie- og kemikalieaffald (herunder pesticid- og medicinaffald) afleveres til kommunal affaldsplads,

Morsø Kommunes vurdering:

Morsø Kommunes vurderer, at affald afhændes på en måde der sikrer genanvendelse hvor det er muligt, og at affaldet opbevares på en måde der sikrer at der ikke opstår uhygiejniske forhold. Det vurderes ikke nødvendigt at stille vilkår.

4.11. Skadedyrsbekæmpelse

Ansøger oplysninger:

Fluer bekæmpes med rovfluer eller kemisk
Rotter og andre gnavere bekæmpes efter gældende lovgivning

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at der foretages effektiv skadedyrsbekæmpelse. Sammen med hyppig rengøring af staldanlæg og vedligehold af bygninger sikres det således i videst mulige omfang, at fluegener for omboende reduceres effektivt, ligesom det vurderes, at der foretages tilstrækkelige tiltag mod rotter. Det vurderes ikke nødvendigt at stille vilkår.

4.12. Sprøjtemidler og andre kemikalier

Ansøgers oplysninger:

Kemikalier Opbevares i aflåst rum uden afløb

Pesticider Opbevares i aflåst skab i maskinhus uden afløb

Oliekemikalier Opbevares i maskinhus på fast gulv

Morsø Kommunes vurdering:

Ansøger har oplyst, at kemikalier på ejendommen opbevares i aflåste rum uden afløb i henhold til lovgivningens krav. Det vurderes ikke nødvendigt at stille vilkår.

4.13. Driftsforstyrrelser og uheld

Vilkår:

4.13.1. Der skal til enhver tid opbevares et eksemplar af beredskabsplanen på ejendommen. Planen skal være fuldt tilgængelig for ansatte.

4.13.2. Ansatte skal gøres bekendt med ejendommens beredskabsplan og informeres om, hvornår og hvordan de skal reagere i tilfælde af uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Ansøgers oplysninger:

Der vil være en vis risiko for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering og transport af gylle, samt håndtering af bekæmpelsesmidler. Derudover er der en række risici forbundet med gylleforsuringsanlægget. Ansøger har redegjort for følgende overvejelser til minimering af risiko for uheld:

- Der er gode køreveje og pladsforhold omkring beholdere.
- Beholdere er tilmeldt beholderkontrol for at sikre mod utætheder og brud på beholdere.
- Transportvogne er selvlæssende således at der ikke kan ske overpumpning.
- Gyllepumpning sker under overvågning
- Der er udarbejdet en beredskabsplan som beskriver hvorledes personale skal forholde sig i tilfælde af gylleudslip/uheld

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes opfattelse at der er fokus på forebyggelse og minimering af risiko for uheld i den daglige drift på ejendommen. Ansøger har redegjort for potentielle uheld på ejendommen og for, hvordan disse forebygges.

Der er udarbejdet en beredskabsplan, der er indsendt i kopi til kommunen. Der er stillet vilkår om, at der til enhver tid skal være et tilgængeligt eksemplar af beredskabsplanen på ejendommen, og at ansatte på ejendommen skal gøres bekendt med beredskabsplanen og informeres om, hvordan de skal handle i forbindelse med et eventuelt driftsuheld, der kan medføre risiko for forurening af miljøet. Morsø Kommune gør i den forbindelse opmærksom på, at der er pligt til øjeblikkeligt at anmelde et sådan uheld det til Alarmcentralen, tlf. 112, og efterfølgende straks at underrette Morsø Kommune, Natur og Miljøafdelingen, tlf. 99 70 70 00.

På baggrund af de stillede vilkår og ansøgers oplysninger i forbindelse med ansøgningen, er det Morsø Kommunes vurdering, at der foretages effektiv risikominimering på ejendommen. Det vurderes ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår.

4.14. Husdyrbrugets forslag til vilkår og egenkontrol

Morsø Kommunes vurdering:

Ansøger har stillet mange forslag til vilkår og egenkontrol. Morsø Kommune har i videst mulig omfang indarbejdet de foreslåede vilkår i godkendelsen, og det er Kommunens opfattelse, at der i den daglige drift er fokus på miljøforbedrende tiltag i et omfang, der sikrer at bedriften til stadighed vil udvikle sig i en miljømæssig positiv retning.

4.15. Alternative muligheder

Ansøger har redegjort for følgende alternative muligheder:

0-alternativet – dvs. uændret produktion

Alternativet til dette projekt er at driften vil forsætte uændret og anlægget og arealerne ikke vil blive reguleret mht. ammoniak, udvaskning af næringsstoffer, affald, lugt og støj m.m. som er hensigten med husdyrloven. Dvs. at der hverken vil blive brugt foderoptimering, indført BAT eller stillet vilkår til renere teknologi eller udvikling af arbejdspladser.

Morsø Kommunes vurdering:

Morsø Kommune vurderer, at der er valgt et alternativ, der muliggør en rentabel produktion, der efterlever de gældende lovkrav og emissionsgrænseværdier på området, og som derfor ikke giver anledning til væsentlige negative påvirkninger af det omkringliggende miljø.

5. Husdyrbrugets arealer

5.1 Areal og harmonikrav

Vilkår:

- 5.1.1 Der må maksimalt udspredes 320,4 DE husdyrgødning med et maksimalt indhold af N og P på 27.531,9 kg N og 7.111,1 kg P på bedriftens ejede og forpagtede arealer.
- 5.1.2 Der skal, ved fuld besætning, afgives 1,5 DE husdyrgødning til et godkendt biogasanlæg.
- 5.1.3 Det skal overfor tilsynsmyndigheden altid kunne dokumenteres, at ovennævnte vilkår overholdes.

Ansøgers oplysninger:

Der er 228,94 ha harmonijord (ejede og forpagtede arealer) til bedriften, der ligger ved og i nærheden af bedriften. Der er ingen aftalearealer.

Table 5.1.1: Oversigt over udbringningsarealer

Navn	ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skifte	Ref. Sæd-skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
308-0	6,01	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	6,01	0,00	0,00	0,00	6,01	0,00	0,00	0,00
331-1	2,74	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	2,74	0,00	0,00	0,00	2,74	0,00	0,00	0,00
331-0	19,29	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	19,29	0,00	0,00	19,29*	19,29	0,00	0,00	0,00
332-1	6,49	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	6,49	0,00	0,00	6,49*	6,49	0,00	0,00	0,00
333-0	12,86	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	12,86	0,00	0,00	0,00	12,86	0,00	0,00	0,00
309-0	24,68	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	24,68	0,00	0,00	0,00	24,68	0,00	0,00	0,00
342-0	3,64	Nej	JB7	Nej	S2	S2	0,00	3,64	0,00	0,00	0,00	3,64	0,00	0,00	0,00
315-0	20,62	Nej	JB7	Nej	S2	S2	0,00	20,62	0,00	0,00	0,00	20,62	0,00	0,00	0,00
339-0	3,75	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	3,75	0,00	0,00	0,00	3,75	0,00	0,00	0,00
335-0	0,30	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00
307-0	8,13	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	8,13	0,00	0,00	0,00	8,13	0,00	0,00	0,00
337-1	14,44	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,00	14,44	0,00	0,00	14,44*	14,44	0,00	0,00	0,00
337-0	1,32	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,00	1,32	0,00	0,00	0,00	1,32	0,00	0,00	0,00
341-0	4,10	Ja	JB11	Nej	S2	S2	0,00	4,10	0,00	0,00	0,00	4,10	0,00	0,00	0,00
338-0	2,98	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	2,98	0,00	0,00	0,00	2,98	0,00	0,00	0,00
340-0	6,07	Ja	JB11	Nej	S2	S2	0,00	6,07	0,00	0,00	0,00	6,07	0,00	0,00	0,00
310-0	5,49	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	5,49	0,00	0,00	0,00	5,49	0,00	0,00	0,00
332-0	21,99	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	21,99	0,00	0,00	21,99*	21,99	0,00	0,00	0,00
313-0	9,17	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	9,17	0,00	0,00	0,00	9,17	0,00	0,00	0,00
301-0	17,76	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	17,76	0,00	0,00	0,00	17,76	0,00	0,00	0,00
305-2	2,86	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,00	2,86	0,00	0,00	0,00	2,86	0,00	0,00	0,00
305-0	14,26	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,00	14,26	0,00	0,00	0,00	14,26	0,00	0,00	0,00
303-0	17,25	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,00	17,25	0,00	0,00	0,00	17,25	0,00	0,00	0,00
333-1	1,39	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	1,39	0,00	0,00	0,00	1,39	0,00	0,00	0,00
331-2	1,07	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	1,07	0,00	0,00	0,00	1,07	0,00	0,00	0,00
331-3	0,28	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	0,28	0,00	0,00	0,00	0,28	0,00	0,00	0,00
Total	228,94						0,00	228,94	0,00	0,00	62,21	228,94	0,00	0,00	0,00

Alle arealerne er beliggende i Nitratklasse 1 og fosfor klasse 0. 62,22 ha er beliggende indenfor nitratfølsomt indvindingsopland.

Ca. 67 ha er drænede – heraf ca. 17 ha lerjord.

Der produceres 321,9 DE husdyrgødning på bedriften. Der afsættes 1,5 DE til Morsø Bioenergi eller andet godkendt biogasanlæg, mens resten, svarende til 27.531,9 kg N og 7.111,1 kg P udsprede på egne arealer.

Husdyrtrykket er 1,19 DE/Ha uden virkemidler og 1,4 DE/ha med virkemidler.

Tabel 5.1.2 Oversigt over bedriftens afsatte gødningsmængder til udsprede.

Produceret mængde husdyrgødning på ejendommen	321,9 DE
Afgivet svinegylle til godkendt biogasanlæg	1,5 DE
I alt til udsprede på arealerne	320,4 DE

Morsø Kommunes vurdering:

Ansøger råder over 228,94 ha udbringningsarealer, der er vist i tabel 5.1.1 og bilag 3.

Som det ses i tabel 5.1.1, er der valgt referencesædskifterne S4 for sandjord (mark 335-0, 337-0 og 337-1) og S2 for lerjord. Der stilles ikke vilkår til referencesædskifter.

Ifølge ansøgers oplysninger, afsættes der, ved fuld besætning, 1,5 DE husdyrgødning til Morsø Bioenergi eller til andet godkendt biogasanlæg. Der er stillet vilkår til fastholdelse heraf. Resten af den producerede mængde, svarende til 320,4 DE, udsprede på ejede og forpagtede arealer, hvorfor der er stillet vilkår om den maksimale mængde husdyrgødning, der må udsprede på arealerne. Der er til sidst stillet vilkår om dokumentation for overholdelse af ovenstående vilkår. Det er Morsø Kommunes vurdering, at det herefter ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

5.2 Overfladevand

Vilkår:

- 5.2.1. Der skal altid være mindst 3,00 % - point ekstra med efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav mht. til pligtige efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Efterafgrøder må ikke erstattes af 100 % vintersæd.
- 5.2.2. Det skal overfor tilsynsmyndigheden altid kunne dokumenteres, at ovennævnte vilkår overholdes.

Morsø Kommunes vurdering:

Overfladevand fra befæstede arealer og tage

Overfladevand fra befæstede arealer og tage kan medføre voldsom hydraulisk belastning af vandløb i forbindelse med store regnskyl, ligesom tagvandet kan være næringsbelastet af kvælstof fra staldluften.

Udledning af overfladevand fra befæstede arealer og tagarealer via dræn til vandløb kræver tilladelse i henhold til bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, § 12 og § 13 (bekendtgørelse nr. 1667 af 14/12/2006). Idet der ikke er nybyggeri i

forbindelse med udvidelsen, forventes der ikke øget udledning af overfladevand fra befæstede arealer og tage på ejendommen. Der stilles ikke vilkår.

Nitrat

Udvaskning af kvælstof fra rodzonen sker når der er mere kvælstof i vandopløst form i rodzonen, end der optages af et plantedække. Det er typisk efterår og vinter, når marker står uden afgrøder, eller når der ikke er nogen nævneværdig vækst. Samtidig skal der være mere nedbør, end plantedækket optager og fordamper.

De næringsstoffer, der udvaskes fra landbrugsarealerne vil først og fremmest kunne påvirke de søer og marine områder, som stofferne føres til, hvorimod vandløbene i mindre omfang vil blive påvirket af næringsstofferne.

Alle ejendommens arealer ligger i opland til sårbart Natura 2000 område og er klassificeret som nitratklasse 1. Reduktionspotentialet fra rodzonen til recipienten er 46 %, hvorfor mængden af udspredd husdyrgødning pr ha ifølge godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 maksimalt må være 85 % af de generelle harmoniregler, svarende til 1,19 DE/ha.

Ansøger har dog valgt et højere dyretryk, svarende til 1,4 DE/ha, og for at kompensere herfor, bruges der 3,00 % points ekstra efterafgrøder ud over Plantedirektoratets krav.

Der stilles derfor vilkår om, at der altid skal være mindst 3,00 % points ekstra efterafgrøder, samt at dette til enhver tid skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.

Kvælstofudvaskningen fra arealerne falder som følge af omlægningen til den ansøgte produktion fra 46,4 til 46,2 kg N/ha. Det betyder, at der teoretisk set fjernes $46,4 - 46,1 * 226,92 = 45,4$ kg N/år fra arealerne.

Ingen af arealerne ligger i et område, der skråner mere end 6 % ned mod vandløb eller søer.

Alle arealerne afvander til området vest for Mors og giver dermed anledning til kvælstoftilførsel til Natura 2000 områderne nr. 42: Magerodde og Karby Odde, og nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø.

Udpegningsgrundlag og beskrivelse jfr. Basisanalyserne fremgår af bilag 5 og 7.

Som det fremgår af basisanalyserne forventes Natura 2000 områderne ikke at opnå gunstig bevaringsstatus inden 2015, og en af de primære trusler er kvælstofudvaskning.

Morsø Kommune har derfor foretaget en beregning og vurdering af, hvorvidt det ansøgte projekt i sig selv eller i kumulation med andre projekter forringer muligheden for at opnå gunstig bevaringsstatus i området.

Beregningen viser, at det ansøgte projekt i sig selv bidrager med en kvælstofudvaskning til recipienterne på under 1 % af den samlede kvælstofudvaskning fra oplandet til recipienten (0,29 %).

Husdyrtrykket i oplandet var både i 2008, 2009, 2010 og 2011 lavere end niveauet i 2007.

Strukturudviklingen i landbruget i dette opland bevirker således, at de generelle krav som følge af nitratklassekortværket i tilstrækkeligt omfang sikrer, at det ansøgte projekt i kumulation med andre projekter ikke bidrager til en yderligere påvirkning af recipienten.

Det er derfor Morsø Kommunes vurdering, at den ansøgte husdyrproduktion i sig selv eller i kumulation med andre projekter i oplandet ikke indebærer risiko for at udvaskning af næringsstoffer fra husdyrproduktionen kan hindre målopfyldelse og bevaringsstatus i recipienten.

Det er herefter Morsø Kommunes vurdering, på baggrund af de stille vilkår og med udgangspunkt i en konkret vurdering, at der sikres en markdrift, som overholder lovgivningens krav. Det vurderes ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår.

Fosfor

Der tilføres i dag ofte mere fosfor til landbrugsjord, end der fjernes med afgrøderne. Det betyder, at der er risiko for tab af fosfor til omgivelserne. Fosfor tabes primært fra landbrugsjord ved erosion. Regnvand, smeltevand eller vind transporterer fosfor væk fra marken med jorden. Desuden sker der tab ved udvaskning gennem dræn.

Flere af bedriftens arealer grænser op til vandløb beskyttet af bræmmeværk. Ingen af markerne ligger dog med en hældning på over 6 grader ned mod vandløbene, og det er Morsø Kommunes vurdering, at så længe det generelle bræmmeværk overholdes, er der ingen af markerne, hvor afstrømning udgør en større risiko. Morsø Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at tilføje skærpede vilkår om eksempelvis bredere bræmmer eller ændret dyrkningsadfærd langs vandløbene.

Der er et fosforoverskud på 7,1 kg P/ha/år i ansøgt drift. Alle 228,94 ha udbringningsarealer ligger i fosforklasse 0, hvoraf ca. 67 ha er angivet som drænede.

Ifølge godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, skal der ikke stilles krav til arealer, hvor der i ansøgt drift kan dokumenteres fosforbalance for husdyrbruget - uanset bedriftens fosfortal. For arealer på drænede lerjord med et fosfortal under 4,0 stilles der ingen krav.

Ca. 17 ha af udbringningsarealerne er drænet lerjord (mark 305-0 og 305-2). Ifølge IT-ansøgningen er fosfortallet < 4,0, hvorfor der ikke stilles krav til disse. De resterende arealer har ligeledes fosfortal under 4. Beregningerne i IT-ansøgningssystemet viser, at det maksimalt tilladelige fosforoverskud på ejendommens arealer er 9,2 kg P/ha/år. Det er vist, at kravet er overholdt, idet det reelle fosforoverskud er 7,1 kg P/ha/år. Godkendelsesbekendtgørelsens krav er derfor overholdt. Det er i øvrigt Morsø Kommunes vurdering, at et fosforoverskud på 7,1 kg P/ha/år ikke er for stort i det konkrete projekt, hvor alle udspretningsarealerne ligger i fosforklasse 0.

På baggrund af ansøgers oplysninger og med udgangspunkt den ovenfor anførte begrundelse, er det derfor Morsø Kommunes vurdering, at fosfortilførslen fra det ansøgte ikke vil medføre forringet naturtilstand i recipienterne. Det vurderes ikke nødvendigt at stille vilkår.

Morsø Kommunes samlede vurdering angående nitrat og fosfor

Morsø Kommunes samlede vurdering er foretaget med udgangspunkt i beregningerne i IT-ansøgningssystemet og på baggrund af ovenstående vurdering. Samlet set vurderer kommunen, at udvaskningen af næringsstoffer fra arealer drevet under Præstbrovej 6 såvel i sig selv som i kumulation med andre ejendomme i det samme opland har en neutral effekt på recipienternes naturtilstand og sandsynlighed for at opnå henholdsvis gunstig bevaringsstatus og god økologisk tilstand. Det vurderes ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår.

Vandløb:

Morsø Kommune vurderer, at anvendelse af husdyrgødning i overensstemmelse med gældende regler, samt ved overholdelse af de lovpligtige 2- og 10 meter bræmmer, ikke har betydning for vandløbskvaliteten. Ingen af bedriftens udbringningsarealer har særlig skråning direkte mod vandløb, hvorfor der kun vil være minimal risiko for overfladisk afstrømning fra arealerne til vandløb.

Derfor vurderes det, at anvendelse af husdyrgødning ikke har betydning for vandløbskvaliteten i de vandløb, der grænser op til udbringningsarealerne. Der stilles ikke vilkår.

Søer:

Jølby Nor er den målsatte sø der ligger tættest ved udbringningsarealerne. Jølby Nor, der ligger ca. 4,3 km fra det nærmeste udbringningsareal, er klassificeret som en kalkrig, ikke brunvandet fersk lavvandssø med moderat økologisk tilstand.

På baggrund af den relativt lange afstand fra nærmeste udbringningsareal til Jølby Nor, vurderer Morsø Kommune, at anvendelse af husdyrgødning i overensstemmelse med gældende regler, samt ved overholdelse af de lovpligtige 2- og 10 meter bræmmer, ikke har betydning for vandkvaliteten i søen. Det vurderes ikke nødvendigt at stille vilkår.

5.3 Grundvand

Morsø Kommunes vurdering:

Ca. 62 ha af ejendommens arealer ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsopland. Det drejer sig om markerne 331-0, 332-0, 332-1 og 337-0 (jf. IT-ansøgning).

I henhold til bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009, må der fra sådanne marker ikke ske en merudledning af nitratudvaskningen i rodzonen. Merudledningen er via IT-ansøgningssystemet beregnet til 0 mg nitrat pr. liter, hvorfor kravet er overholdt.

Det vurderes ikke nødvendigt at stille vilkår.

Ansøgt

- 331-0: 52 mg nitrat pr. liter.
- 332-1: 52 mg nitrat pr. liter.
- 337-1: 54 mg nitrat pr. liter.
- 332-0: 52 mg nitrat pr. liter.

Merbelastning (Ansøgt - Nudrift)

- 331-0: 0 mg nitrat pr. liter.
- 332-1: 0 mg nitrat pr. liter.
- 337-1: 0 mg nitrat pr. liter.
- 332-0: 0 mg nitrat pr. liter.

6. Naturbeskyttelse og ammoniak

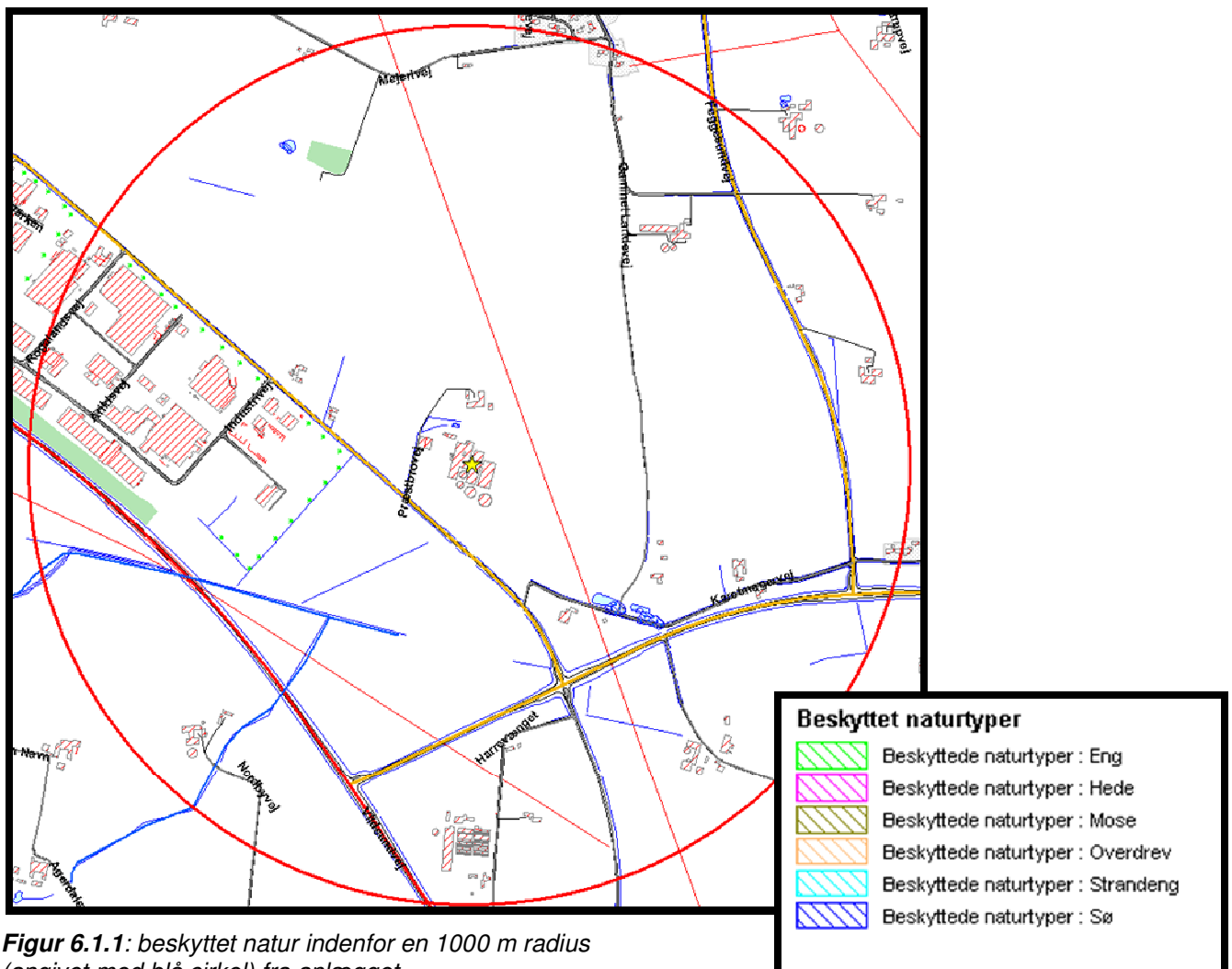
6.1. Ammoniak

Morsø Kommunes vurdering:

Fordampning (emission) af kvælstof fra virksomheden sker i form af ammoniak fra stalde, lager (gyllebeholdere) og udbringning af husdyrgødning. Tabet af ammoniak fra landbrugsvirksomheder vil afsættes i de omkringliggende naturområder, og kan medføre væsentlige ændringer af kvælstofsårbare naturtyper, med faldende artsrigdom, og dominans af få ret almindelige plantearter til følge.

Det samlede ammoniaktab fra anlægget i nudrift er 4.089,6 kg N/ha

Det samlede ammoniaktab fra anlægget i ansøgt drift er 4.699,3 kg N/ha

Figur 6.1.1: beskyttet natur indenfor en 1000 m radius (angivet med blå cirkel) fra anlægget.

Der findes indenfor en afstand af 1.000 m fra ejendommen ikke naturtyper, som er omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Indenfor en 1000 m radius fra ejendommen findes fire søer beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3 samt to skove. Der findes ingen yderligere § 3 beskyttede naturtyper indenfor 1.000 meter af ejendommen, men ca. 2.450 meter nordvest for ejendommen ligger en mose, og der er flere mindre søer udenfor de 1.000 meter fra ejendommen.

Morsø Kommune har foretaget beregninger af ammoniakdepositionen i de fire søer, de to skovområder samt i moseområdet. Der er ikke foretaget beregninger i søer, der ligger udenfor 1.000 meters radius af ejendommen.

Merdepositionen i naturområderne er beregnet til mellem 0,0 og 6,6 kg N/ha pr år. Det område, der modtager størst ammoniakdeposition, er en § 3 registreret sø, der ligger mindre end 100 meter fra husdyrbrugets anlæg. Søen, der er registreret som en indhegnet, næringsrig havese, er blevet fjernet i perioden mellem 1995 og 1999.

De øvrige søer og skovene, der ligger indenfor 1.000 meter af husdyrbruget har en beregnet merdeposition ved udvidelsen på mellem 0,1 og 0,0 kg N/ha/år.

På baggrund af beregningerne foretaget i IT-ansøgningssystemet og med udgangspunkt i kommunens viden om de enkelte lokaliteter, vurderes det samlet set, at udvidelsen af bedriften ikke vil medføre en tilstandsændring i disse naturpunkter.

6.2. Bilag IV-arter

Medlemslandene i EU skal i henhold til habitatdirektivets artikel 12 indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV.

Kommunen har ikke kendskab til, at der er registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag på ejendommens udspretningsarealer.

Der er dog kendskab til bilag IV arter omkring udbringningsarealerne:

- Ca. 400 meter vest for nærmeste udbringningsareal, ligger en sø, hvor der er registreret forekomst af lille vandsalamander.
- Ca. 1.200 meter fra nærmeste udbringningsareal ligger odderstation 091A, Lyngbro Bæk.
- Ca. 1.600 meter vest for nærmeste udbringningsareal er der registreret forekomst af stor vandsalamander.
- Ca. 2.900 meter vest for nærmeste udspretningsareal er der registreret strandtudse.

Ifølge Bufferzonerapporten vil ammoniakdepositionen efter udbringning af svinegylle i værste fald være under 0,4 kg N/ha/år i en afstand af mere end 240 meter fra den pågældende mark og endnu mindre i en afstand af 400 meter. På baggrund heraf, og idet markdriften i ansøgt drift ikke intensiveres i forhold til nudrift, er det Morsø Kommunes vurdering, at udspretning af husdyrgødning på ejendommens udspretningsarealer ikke vil have nogen væsentlig negativ effekt for de nævnte bilag IV og deres levested og fødesøgningsmuligheder.

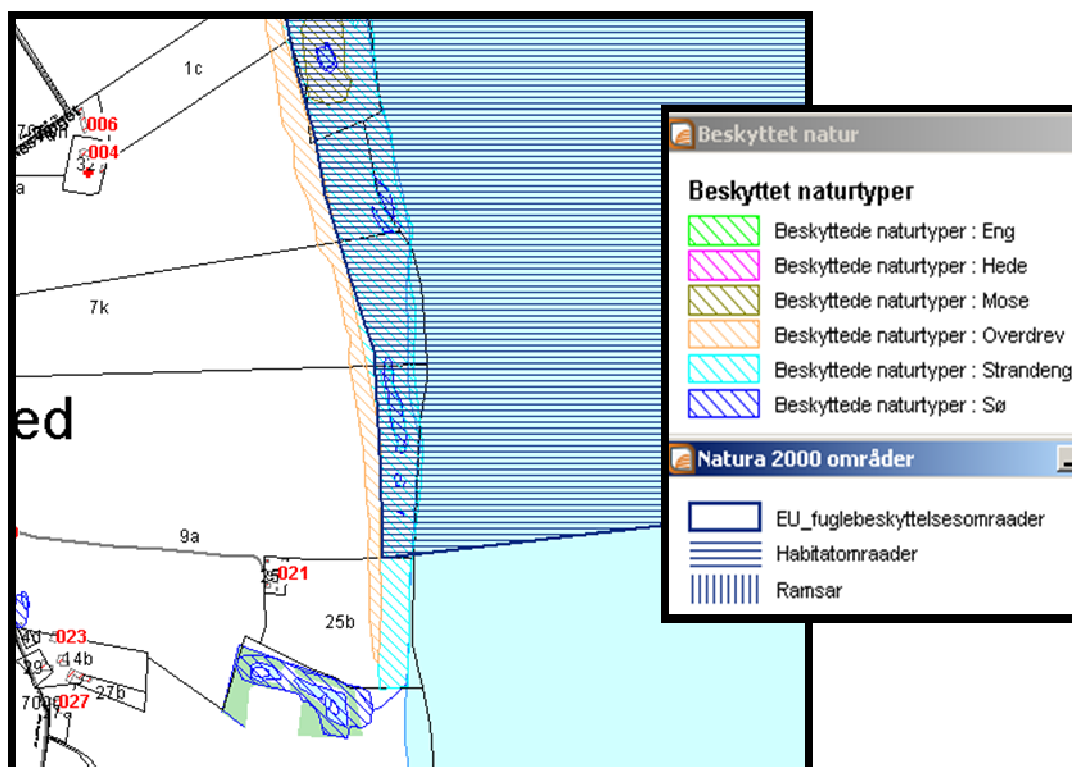
6.3. Natura 2000 områder

Der ligger ingen Natura 2000-område indenfor ejendommen. Det nærmest liggende Natura 2000-område, ligger ca. 4.000 m nordøst for driftsbygningerne, og er:

Nr. 29: Dråby Vig

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området kan ses i bilag 6.

Indenfor Natura 2000 området ligger en beskyttet strandeng (lokalitet nr.: 1979), der er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000v området. Strandengen ligger i område med en baggrundsbelastning på 14 kg N/ha/år. Tålegrænsen, der for denne naturtype er 30-40 kg N/ha/år, er altså overholdt med baggrundsbelastningen som eneste faktor.

Både mer- og totaldepositionen fra udvidelsen på Præstbrovej 6 er beregnet til 0,0 kg N/ha/år til den § 3 beskyttede strandeng. Ejendommens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af Natura 2000-området vurderes derfor at være marginal.

Ved vurdering af husdyrbrugets påvirkning på habitatnatur indenfor Natura 2000 området, skal antallet af andre husdyrbrug over 75 DE og den kumulative effekt på området inddrages. Såfremt der ikke ligger andre husdyrbrug i nærheden af naturområdet, må den maksimale totaldeposition ikke overskride 0,2 kg N/ha/år. Såfremt der ligger flere husdyrbrug i nærheden, tillades der en højere deposition. Idet udvidelsen på Præstbrovej 6 kun vil bidrage med en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år i naturområdet, er lovens krav altså overholdt uanset antallet af andre nærliggende husdyrbrug.

Idet der ikke tilføres mere husdyrgødning til de omkringliggende arealer, og da depositionen af ammoniak fra ejendommen ikke vil stige til et niveau, der overskrider afskæringskriterierne i godkendelsesbekendtgørelsen, vurderer Morsø Kommune ikke, at udvidelsen på Præstbrovej 6 vil medføre forringet naturtilstanden i området.

Morsø Kommune vurderer derfor samlet set, at udvidelsen har en neutral effekt på Natura 2000 området, og dermed ikke er i modstrid med en målsætning om at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som ligger til grund for udpegningen af det pågældende Natura 2000-område.

6.4. Fredninger

Nærmeste fredede område med naturbeskyttelsesinteresser ligger ca. 5.700 m syd for anlægget. Der er tale om området Legind Højris. Der er ingen overlap mellem udbringningsarealerne og fredede områder.

Morsø Kommune vurderer ikke, at der er nogen konflikter i forhold til fredede arealer.

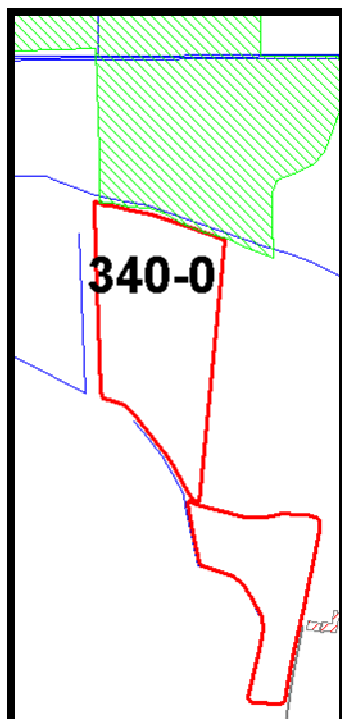
6.5. Påvirkning fra ejendommens udspretningsarealer

Beskyttet natur og Natura 2000

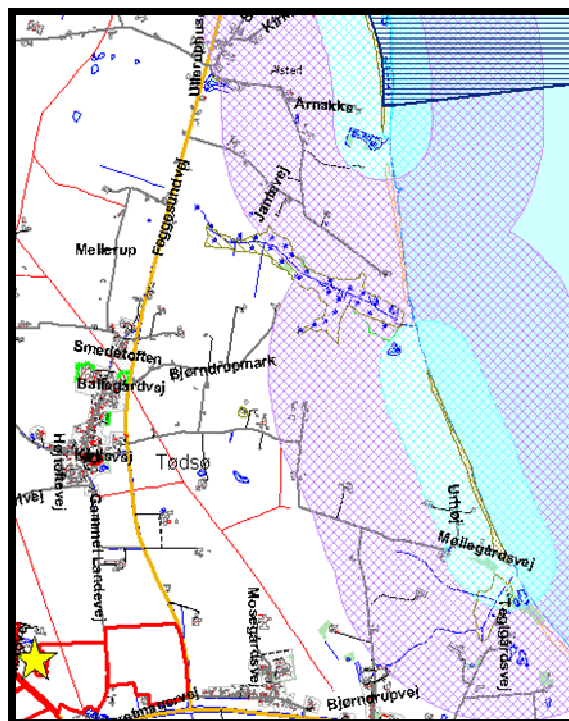
Udbringningsarealerne til den ansøgte drift omfatter ikke § 3-arealer.

Et enkelt af udbringningsarealerne, mark 340-0, grænser op til et § 3-beskyttet engareal (se kort # 1 nedenfor). Ifølge Viborg Amts registrering fra 1993, er der tale om en lavtliggende og delvist drænet, afgræsset fersk eng.

Idet randpåvirkning som følge af sprøjtning og gødskning af mark 340-0 ikke ændres i forbindelse med udvidelsen af husdyrproduktionen, vurderer Morsø Kommunes ikke, at området vil blive yderligere belastet i forbindelse med det ansøgte.

Kort # 1:
Mark 340-0 grænser op til en beskyttet eng.

Kort # 2:
Beliggenhed af natur med bufferzone (strandoverdrev med lyseblå/lyserød bufferzone) samt Natura 2000 område nr. 29: Dråby Vig

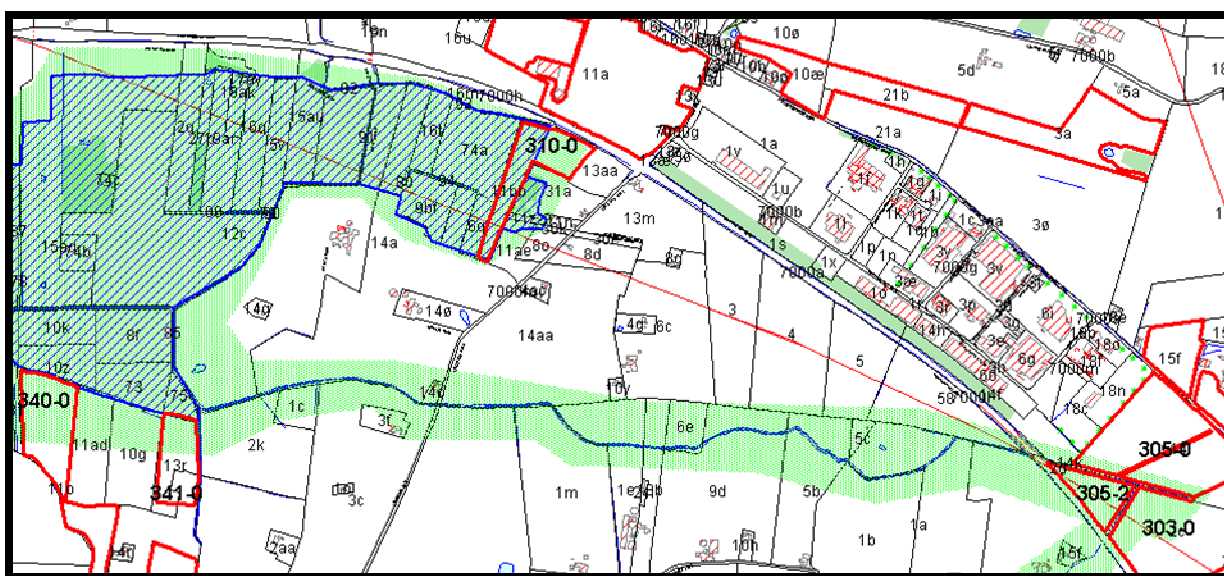
Udbringingsarealerne ligger ikke i nærheden af naturområder beskyttet med bufferzoner (§7 natur) eller Natura 2000 områder.

Nærmeste natur med bufferzone er et strandoverdrev, der ligger ca. 2.000 meter fra nærmeste udbringingsareal (se kort # 2 ovenfor). På baggrund af den store afstand alene, vurderer Morsø Kommune ikke, at ammoniakemissionen fra markdrift på arealerne tilhørende Præstbrovej 6 vil forringe naturkvaliteten i området.

Afstanden fra nærmeste udbringingsareal til Natura 2000 område nr. 29, Dråby Vig er ca. 3.500 meter (se kort # 2 ovenfor). På baggrund af den store afstand alene, vurderer Morsø Kommune ikke, at ammoniakemission fra markdrift på arealerne tilhørende Præstbrovej 6 vil forringe naturkvaliteten i Natura 2000 område nr. 29: Dråby Vig.

Økologiske forbindelseslinjer og kerneområder for natur

Flere af udbringingsarealer ligger indenfor de i kommuneplanen udpegede Økologiske forbindelseslinjer, mens et enkelt ligger indenfor kerneområder for natur.

Mark nr. 340-0, 341-0, 303-0, 305-0 og 305-2 ligger indenfor økologisk forbindelseslinjer (se den grønne markering på kortet ovenfor). Mark nr. 310-0 ligger både indenfor økologisk forbindelseslinje og kerneområde for natur (blå skraver).

I kerneområderne må kun ske forandringer, som forbedrer naturtilstanden. I de økologiske forbindelseslinjer skal funktionen som levested og spredningskorridor for dyr og planter styrkes, og deres kvalitet eller potentiale som spredningskorridor må ikke reduceres.

Der udbringes ikke mere husdyrgødning pr ha i ansøgt drift end i nudrift. Morsø Kommune vurderer derfor ikke, at ammoniakbelastningen i forbindelse med udvidelsen vil forringe funktionen af de økologiske forbindelseslinjer eller kerneområder for natur.

Stærkt skrånende arealer

Der er ingen områder med udbringingsarealer, der skråner ned mod målsatte eller naturlige vandløb eller kvælstoffølsom natur omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Der vurderes derfor ikke at være en forøget risiko for overflade afstrømning til de vandløb eller beskyttede naturtyper, der grænser op til udbringingsarealerne.

Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående gennemgang vurderes det, at ammoniakdepositionen fra den ansøgte udvidelse ikke vil påvirke de undersøgte naturarealer væsentligt, såfremt de i husdyrlovens gældende afskæringskriterier for ammoniakdeposition overholdes.

Kommunen vurderer, at udvidelsen af dyreholdet på ejendommen Præstbrovej 6 som beskrevet i ansøgningen:

- vil have en neutral effekt på Natura 2000 områder*
- vil have en neutral effekt på arter beskyttet efter EF-habitatdirektivet bilag IV*
- ikke vil påvirke de beskyttede naturarealer, der ligger indenfor en radius på 1000 m fra stald- og lageranlæg.*
- vil have en neutral effekt på beskyttet natur, som støder op til ejendommens udbringningsarealer*
- vil have en neutral betydning for de biologiske værdier i det nærmest liggende fredede område.*

Det vurderes således, at udvidelsen vil være i overensstemmelse med husdyrlovgivningen, naturbeskyttelsesloven, fredningskendelser, kommuneplan og direktivforpligtelser for naturområder

7 Varetagelse af hensyn til landskabet

Morsø Kommunes vurdering:

En hensigtsmæssig placering af husdyrbrug og udformning af byggeri og anlæg, er afgørende for såvel erhvervet som for omgivelserne.

Ejendommen er placeret i et område, der i Kommuneplan 2009 – 2021 er udpeget som primært jordbrugsområde og landskabeligt vedligeholdelsesområde. I de landskabelige vedligeholdelsesområder skal udviklingen og deraf følgende forandringer, herunder nyt byggeri, tekniske anlæg og ændret arealanvendelse, indpasses i den eksisterende karakter under hensyntagen til landskabets vedligeholdelsesmæssige tilstand og uforstyrrelighed. Der foretages ikke ændringer i bygningsmassen, og Morsø Kommune vurderer derfor, at udvidelsen på Præstbrovej 6 ikke er i strid med kommuneplanens retningslinjer. Ejendommen ligger ikke indenfor andre plan- frednings- bygge- eller beskyttelseslinjer.

Husdyrbruget er beliggende relativt højt i landskabet, og fra det omkringliggende område, er der indsyn til både gyllebeholdere og staldbygninger.

Området er domineret af Foodparken (se luftfoto), der er et byzoneområde med industri beliggende umiddelbart vest for Præstbrovej 6. Ud over Foodparken er området karakteriseret ved spredt bebyggelse, landbrugsjord og Hovedvej A26, der løber langs (og syd for) Foodparken.

På baggrund af husdyrbrugets beliggenhed umiddelbart op ad industriområde og hovedvej, og fordi der ikke foretages synlige bygningsmæssige ændringer, er det Morsø Kommunes vurdering, at udvidelsen på Præstbrovej 6 ikke vil forringe de landskabelige værdier i området væsentligt. Det vurderes ikke nødvendigt at stille vilkår.

8 Samlet vurdering og konklusion

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har til formål at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund, samt at begrænse lugt-, lys-, støv-, støj-, og fluegener fra husdyrbrug. Desuden tilsigter loven at fremme anvendelsen af bedste tilgængelige teknik. Virksomheden skal derfor indrettes og drives på en sådan måde, at anvendelsen af ressourcer, herunder energiforbrug og affaldsfrembringelse begrænses mest muligt.

Virksomheden er omfattet af reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, og Morsø Kommune gør opmærksom på, at reglerne, som de fremgår der, til enhver tid skal overholdes.

Morsø Kommunes vurdering:

Fælles for såvel ansøger som myndighed er, at det er vigtigt at der godkendes et projekt med forudsætninger og vilkår som er mulige for ansøger at efterleve og indpasse i den daglige drift på ejendommen. Det er Morsø Kommunes opfattelse, at projektet er udarbejdet i tæt dialog og samarbejde mellem myndighed, ansøger og dennes konsulent, med henblik på at opnå dette fælles mål.

Morsø Kommune vurderer, at der med det ansøgte projekt og de i denne godkendelse stillede vilkår er meddelt godkendelse af et projekt der:

- Ikke medfører væsentlige gener for naboer*
- Anvender de bedste tilgængelige teknologier for netop denne ejendom*
- Ikke indebærer væsentlig forurening af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredede, udepeget som internationale naturbeskyttelsesområder eller udepeget som særligt sårbare overfor næringsstofpåvirkning*
- Ikke medfører negativ påvirkning af de landskabelige værdier*
- Overholder de i loven fastsatte afskæringskriterier gældende for husdyrbrug omfattet af lovens § 12.*

9 Retsbeskyttelse og underretning

9.1. Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur og Miljøklagenævnet af ansøger, Miljøministeren, Embedslægen, interesseorganisationer og andre, der må antages at have væsentlig interesse i sagen.

Eventuel klage skal indgives skriftligt senest 4 uger efter afgørelsen er annonceret. Klagen skal indsendes til Morsø Kommune, og kan indsendes via mail: naturogmiljo@morsoe.dk eller til Morsø Kommune, Jernbanevej 7, 7900 Nykøbing M., hvorefter Morsø Kommune videresender klagen til Natur og Miljøklagenævnet, sammen med kommunens eventuelle bemærkninger.

For at få behandlet en klage hos Natur- og Miljøklagenævnet, skal klager indbetale et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er pr. 1. august 2012 fastsat til 500 kr.

Klager modtager en opkrævning fra Natur- og Miljøklagenævnet, så snart Morsø Kommune har videresendt klagen. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen.

Godkendelsen offentliggøres i ugeavisen og på Morsø Kommunes hjemmeside den 9. november 2012. En eventuel klage skal således være Morsø kommune i hænde senest den 7. december 2012 kl. 12.00.

Hvis ansøgningen ønskes indbragt for domstolene, skal det ske inden 6 måneder fra afgørelsen er offentliggjort.

9.2. Retsbeskyttelse og revurdering

Godkendelsen er gældende fra tidspunktet for offentliggørelse af den endelige godkendelse. Med godkendelsen følger 8 års retsbeskyttelse. Morsø Kommune skal dog tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, såfremt der fremkommer nye oplysninger om skadevirkninger ved forureningen og dette ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, jf. lovens § 40 stk. 2.

Morsø Kommune skal tage godkendelsen op til revurdering, når der er forløbet 8 år efter godkendelsen, jf. lovens § 41 stk. 3, og derefter mindst hvert tiende år. Den første revurdering skal således igangsættes i 2020.

9.3. Underretning om miljøgodkendelse

Godkendelsen er sendt til ansøger. Kopi af godkendelsen er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening, e-mail: dn@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk
- Miljøministeren, Miljøcenter Ålborg, post@aal.mim.dk

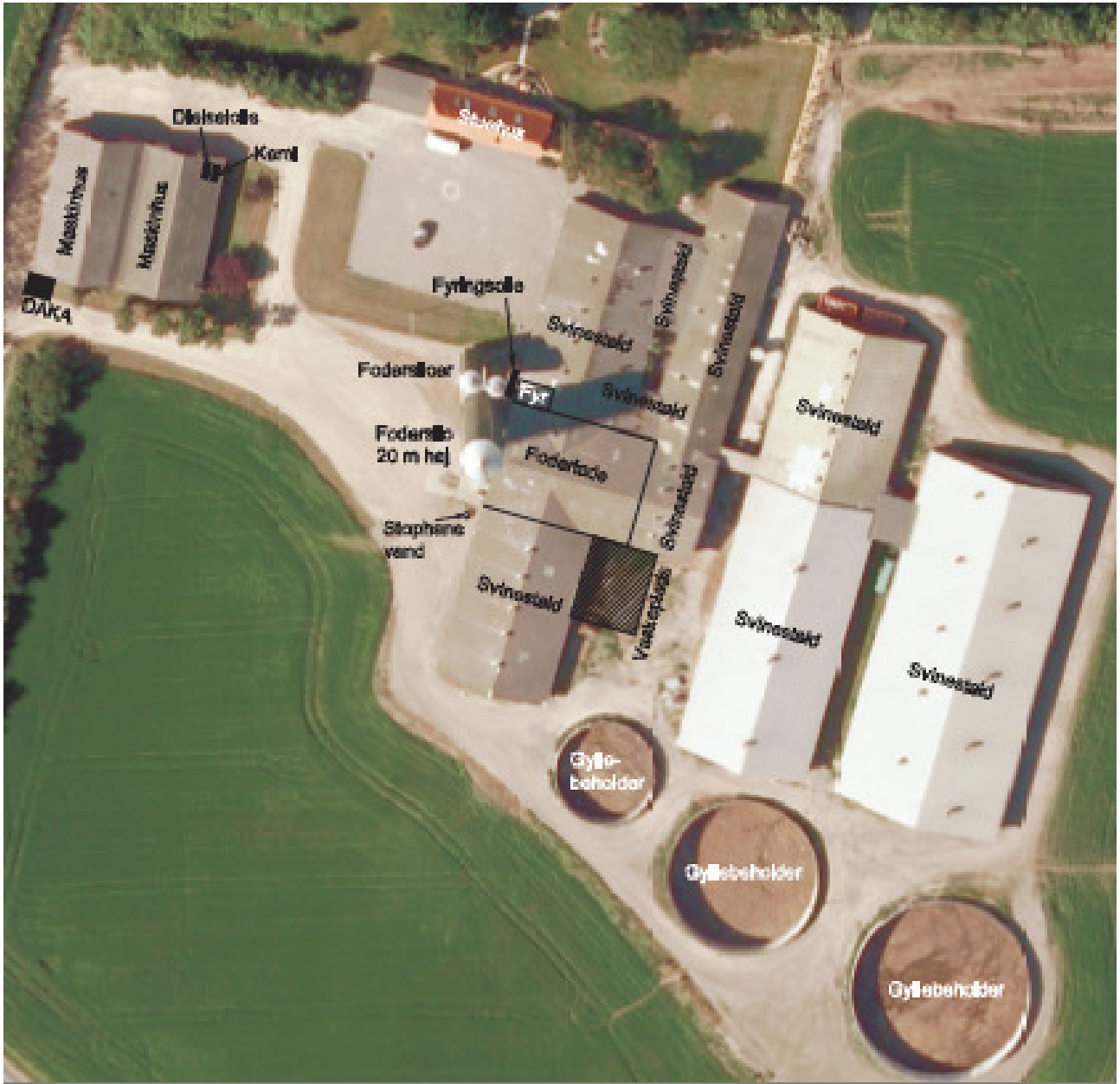
- Sundhedsstyrelsen, nord@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
- Danmarks Naturfredningsforening Lokalafdeling Mors, e-mail: morsoe@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening Lokalafdeling, morsoe@dof.dk
- Landbo-Limfjord, Att.: Torben Ravn tr@landbo-limfjord.dk

Nykøbing Mors, 5. november 2012

Nina Ottesen
Biolog

Natur og Miljø
Morsø Kommune
Jernbanevej 7, 7900 Nykøbing Mors
Tlf.: 99 70 70 70

Bilag 1 Situationsplan

Nord ↑

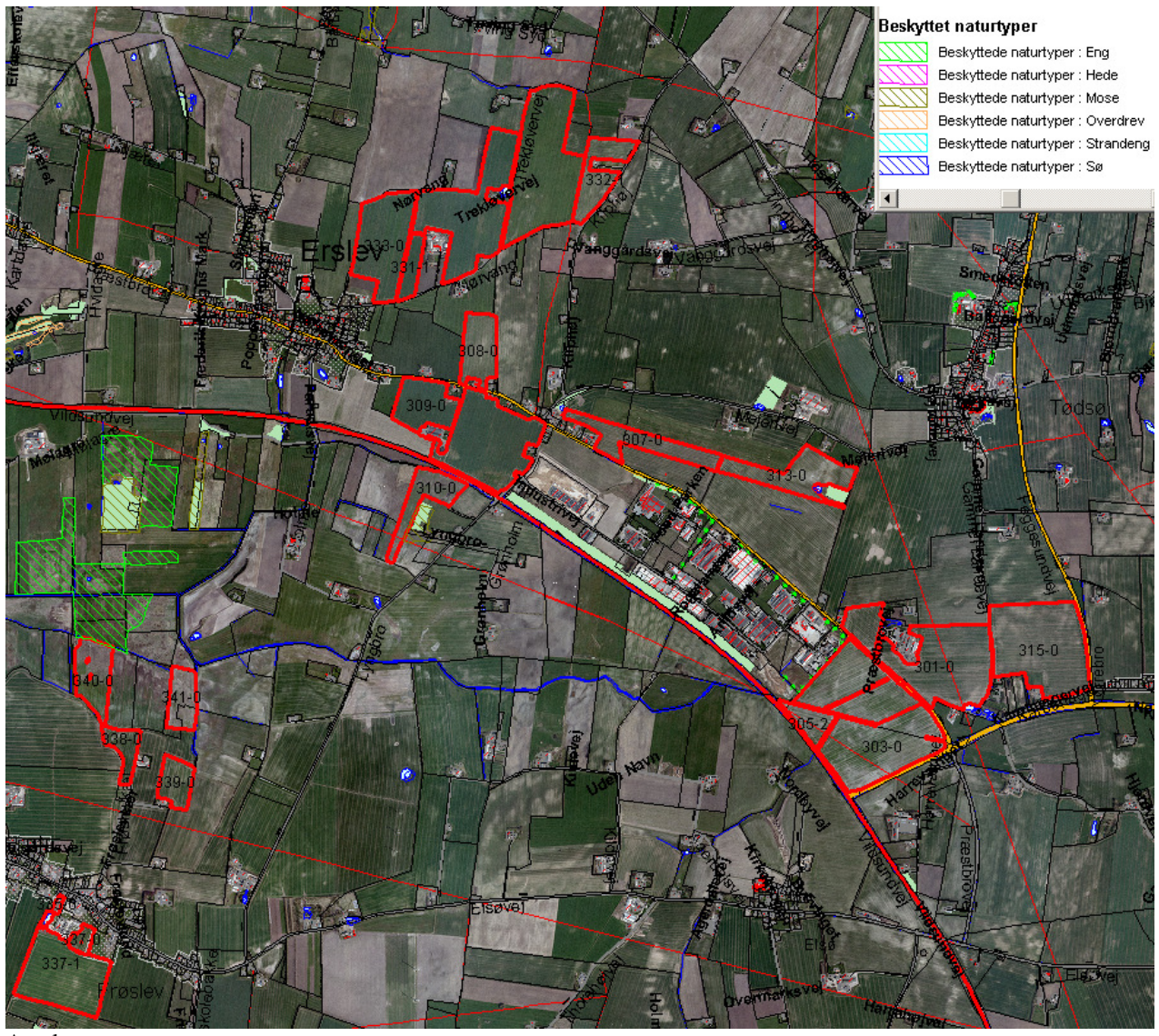
Bilag 2 Placering i forhold til naboer

Foodparken er skraveret med rødt

Bilag 3 Arealer (ejede og forpagtede)

Arealer og natur

Navn	ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd- skifte	Ref. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
308-0	6,01	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	6,01	0,00	0,00	0,00	6,01	0,00	0,00	0,00
331-1	2,74	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	2,74	0,00	0,00	0,00	2,74	0,00	0,00	0,00
331-0	19,29	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	19,29	0,00	0,00	19,29*	19,29	0,00	0,00	0,00
332-1	6,49	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	6,49	0,00	0,00	6,49*	6,49	0,00	0,00	0,00
333-0	12,86	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	12,86	0,00	0,00	0,00	12,86	0,00	0,00	0,00
309-0	24,68	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	24,68	0,00	0,00	0,00	24,68	0,00	0,00	0,00
342-0	3,64	Nej	JB7	Nej	S2	S2	0,00	3,64	0,00	0,00	0,00	3,64	0,00	0,00	0,00
315-0	20,62	Nej	JB7	Nej	S2	S2	0,00	20,62	0,00	0,00	0,00	20,62	0,00	0,00	0,00
339-0	3,75	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	3,75	0,00	0,00	0,00	3,75	0,00	0,00	0,00
335-0	0,30	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00
307-0	8,13	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	8,13	0,00	0,00	0,00	8,13	0,00	0,00	0,00
337-1	14,44	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,00	14,44	0,00	0,00	14,44*	14,44	0,00	0,00	0,00
337-0	1,32	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,00	1,32	0,00	0,00	0,00	1,32	0,00	0,00	0,00
341-0	4,10	Ja	JB11	Nej	S2	S2	0,00	4,10	0,00	0,00	0,00	4,10	0,00	0,00	0,00
338-0	2,98	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	2,98	0,00	0,00	0,00	2,98	0,00	0,00	0,00
340-0	6,07	Ja	JB11	Nej	S2	S2	0,00	6,07	0,00	0,00	0,00	6,07	0,00	0,00	0,00
310-0	5,49	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	5,49	0,00	0,00	0,00	5,49	0,00	0,00	0,00
332-0	21,99	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	21,99	0,00	0,00	21,99*	21,99	0,00	0,00	0,00
313-0	9,17	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	9,17	0,00	0,00	0,00	9,17	0,00	0,00	0,00
301-0	17,76	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	17,76	0,00	0,00	0,00	17,76	0,00	0,00	0,00
305-2	2,86	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,00	2,86	0,00	0,00	0,00	2,86	0,00	0,00	0,00
305-0	14,26	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,00	14,26	0,00	0,00	0,00	14,26	0,00	0,00	0,00
303-0	17,25	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,00	17,25	0,00	0,00	0,00	17,25	0,00	0,00	0,00
333-1	1,39	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	1,39	0,00	0,00	0,00	1,39	0,00	0,00	0,00
331-2	1,07	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	1,07	0,00	0,00	0,00	1,07	0,00	0,00	0,00
331-3	0,28	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	0,28	0,00	0,00	0,00	0,28	0,00	0,00	0,00
Total	228,94						0,00	228,94	0,00	0,00	62,21	228,94	0,00	0,00	0,00

Oversigt over udbringningsarealer

Bilag 4 Kapacitetserklæring

Beregning for : *Martin Hosbond
sdr. hyldig
Præstrbovej 6
7900 Nykøbing M
kundenr
L-369*

Årlig produktion:

Gylle produktion inkl, vand i tank	6821,5	m3
Vaskevand fra produktionen	0	m3
Ensilagepladser (0,7 m3/m2)	0	m3
Befæstede arealer (0,7 m3/m2)	0	m3
Ekstra nedbør i tank (0,4 m3/m2)	0	m3
diverse	0	m3
Årlig produktion i alt	6821,5	m3

Opbevaringskapacitet:

Eksisterende gylletank	8200	m3
Ny gylletank	0	m3
Fortanke m.m.	0	m3
Kanaler i eks. Stalde	1000	m3
Kanaler i nye stalde	0	m3
Lejet opb. Kapacitet	0	m3
diverse	0	m3
	0	m3
	0	m3
Opbevaringskapacitet i alt	9200	m3

opbevaringskapacitet i mdr 16,2 antal mdr

Tilstrækkeligt med antal mdr	9	antal mdr
Svarende til kapacitet	5116,125	m3
Over / under kapacitet	4083,875	m3

Beregning foretaget af:

Miljøafdelingen:	Tanja Binderup
Planteavl:	

Bilag 5: Udpegningsgrundlag for Natura 2000 område nr. 28:

Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø.

Udpegningsgrundlag og beskrivelse jfr. basisanalyse:

Arter

1103 Stavsild
1166 Stor vandsalamander
1355 Odder
1365 Spættet sæl
1393 Blank seglmos (*Drepanocladus vernicosus*)
1528 Gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*)

Naturtyper

1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
1150 *Kystlaguner og strandsøer
1160 Større lavvandede bugter og vige
1170 Rev
1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
1220 Flerårig vegetation på stenede strande
1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
1330 Strandenge
2110 Forstrand og begyndende klitdannelser
3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks Ikke kortlagt -
3260 Vandløb med vandplanter
4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
6230 *Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
7140 Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
7220 * Kilder og væld
7230 Rigkær

Fugle

Lysbuget Knortegås
Hvinand
Tp. Skallesluger
Klyde
Hjejle
Havterne

Områdebeskrivelse

I området findes flere naturtyper, som i kraft af deres store arealmæssige udstrækning eller deres høje naturkvalitet er af enten regional eller national betydning. Således forekommer ca. 20 % af Nordjyllands samlede areal med strandenge i området. Strandengene er vigtige for de truede fuglearter Alm. Ryle og Brushane.

Vigtigste naturværdier

Der er store marine værdier i området i kraft af forekomsten af nogle af landets største lavvandede fjordområder. Disse arealer har tidligere rummet vidtstrakte flader med ålegræs. De lavvandede

marine områder omkring Agerø er af international betydning for Lysbuget Knortegås. Den store nordlige lagunesø på Agger Tange er et vigtigt nationalt forstyrrelsesfrit område for specielt Spids-, Krik- og Pibeænder, ligesom Agger Tange er et vigtigt rastested for bl.a. Klyder og Hjejler. Dertil kommer, at flere af områdets uforstyrrede holme udgør vigtige ynglelokaliteter for Split-, Fjord-, Dværg- og Havterne.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstofbelastning fra luften udgør især en trussel mod forekomsterne af sure overdrev, tørre heder, klitheder, grå/grønne klitheder, idet tålegrænsen er markant overskredet for de fleste arealers vedkommende. Dette gælder i mindre grad for kalkoverdrev, rigkær og kildevæld. Ligeledes er store dele af de marine naturtyper i Limfjorden fortsat truet af for store tilførsler af næringsstof. Dette betyder igen, at fødegrundlaget for de fugle, der er tilknyttet især ålegræsbestandene er truet.

For de fire tørre naturtyper, tørre heder, grå/grønne klitter, klitheder og kalkoverdrev udgør tilgroning i form af høj vegetation en stor trussel på både kort og lang sigt. De grå/grønne klitter og kalkoverdrevene er ligeledes truet af tilgroning i vedplanter. For de våde naturtyper - strandeng, kildevæld, hængesæk og rigkær udgør tilgroning i form af først og fremmest højstaudevegetation en stor trussel. Tilgroning af tidligere afgræssede engarealer m.v. er en stor trussel for en lang række fuglearter, først og fremmest de ynglende vadefugle.

Bilag 6: Udpegningsgrundlag for Natura 2000 område nr. 29: Dråby Vig.

Udpegningsgrundlag og beskrivelse jfr. basisanalyse:

Arter

1355 Odder

1103 Stavsild

1365 Spættet sæl

Naturtyper

1140 Vandflade

1150 Lagune

1160 Bugt

1170 Rev

1210 Strandvold med enårige planter

1220 Strandvold med flerårige planter

1310 Enårig strandengsvegetation

1330 Strandeng

6210 Kalkoverdrev

6230 Surt overdrev

7220 Kildevæld

7230 Riggær

3150 Næringsrig sø

Fugle

Lysbuget Knortegås

Klyde

Hjejle

Havterne

Områdebeskrivelse

Området, der har et samlet areal på 1.678 ha, udgøres primært af store, lavvandede fjordområder ud for den østlige del af Mors. Den øvrige del af området består mest af strandenge, mens der ved spidsen af Buksør Odde er et kystparti med stenet bund. Området er en værdifuld fuglelokalitet for flere yngle- og trækfugle.

Vigtigste naturværdier

Først og fremmest er der store marine værdier i området i form af store lavvandede fjordområder. De lavvandede områder i Dråby Vig udgør en vigtig rasteplads for lysbuget knortegås, grågås, pibeand, hvinand og taffeland. Stranengene er vigtige for bl.a. klyde og havterne. I efterårsmånederne raster store flokke af vadefugle på strandengene. Specielt Buksør Odde er af international betydning for Hjejle.

Trusler mod områdets naturværdier

Arealreduktion/fragmentering. Arealet med kalk- og surt overdrev og riggær reduceres på grund af opdyrkning og omlægning. Forekomster af riggær og kalkoverdrev er små og isolerede, hvorfor de tilknyttede plante- og dyrearter har svært ved at opretholde levedygtige bestande.

Næringsstoffbelastning fra luften og fra dyrkede arealer udgør en trussel mod de kvælstoffølsomme naturtyper. Det gælder særligt for strandengene, riggærerne, kalkoverdrevene og de sure overdrev. De marine naturtyper er fortsat truet af tilførsel af kvælstof og fosfor fra land.

Pesticider og gifte udgør en trussel for de naturtyper, der ligger tæt op ad driftsarealerne. Tilgroning med træer, buske og høje urter udgør en trussel for forekomsten af lysåbne naturtyper. U hensigtsmæssig hydrologi som følge af dræning og grøftning udgør en trussel mod strandengene og de arter, der er knyttet hertil.

Invasive arter udgør en trussel mod området lysåbne naturtyper, især kalkoverdrev og strandenge, hvor tilgroningen allerede er i gang. I fjorden trues flere af de marine naturtyper og arter af

Oversigt over arter og naturtyper i ugunstig bevaringsstatus på baggrund af naturplanens indsatsprogram for område 29:

- Strandenge, pga. tilførsel af næringsstoffer fra dyrkede arealer og da mere end 25 % af arealet har ugunstig strukturstilstand som følge af eksempelvis tilgroning.
- Kalkoverdrev, på grund af tilgroning, næringsbelastning fra dyrkede arealer og at mere end 25 % af arealet har ugunstig strukturstilstand som følge af eksempelvis tilgroning.
- Surt overdrev og rigkær, på grund af at den laveste ende af tålegrænseintervallet for kvælstof-deposition er overskredet og på grund af næringsbelastning fra dyrkede arealer.
- De tre marine typer: vadeflade, bugt og rev på grund af for stor tilførsel af næringsstoffer fra oplandet og tilstødende havområder og invasive arter. Den marine type rev endvidere på grund af fiskeri med bundsløbende redskaber.
- Klyde og havterne på grund af tilgroning og udtørring af levested samt prædation, og da arterne sandsynligvis ikke længere yngler i området.
- Hjejle, da bestanden inden for dette lokale område har været faldende.

Oversigt over arter/naturtyper med ukendt prognose i område 29.

- Lagune, strandvold med enårige planter, strandvold med flerårige planter samt enårig strandengsvegetation, da de ikke er kortlagt i området.
- Kildevæld, da naturtypen ikke er fundet i forbindelse med kortlægningen.
- Stavsild pga. manglende viden
- Lysbuget knortegås som trækfugl. Bestanden er nogenlunde stabil, men ålegræsset er i stadig tilbagegang.

Oversigt over arter/naturtyper med gunstig bevaringsstatus i område 29:

- Odder, på grund af stabile til stigende bestande.
- Spættet sæl idet bestanden vurderes at være stabil

Bilag 7: Udpegningsgrundlag for Natura 2000 område nr. 42: Mågerodde og Karby Odde.

Udpegningsgrundlag og beskrivelse jfr. basisanalyse:

Arter

1355 Odder (*Lutra lutra*)

Naturtyper

1150 *Kystlaguner og strandsøer

1160 Større lavvandede bugter og vige

1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde

1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand (1) -

1330 Strandenge

3260 Vandløb med vandplanter 3 stationer 3

6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)

7230 Riggær

Fugle

Lysbuget Knortegås

Klyde

Hjejle

Havterne

Dværgterne

Områdebeskrivelse

Området udgøres af 1/3 marine områder, der består af kystnære arealer ud for den vestlige del af Mors. Den øvrige del af området består mest af relativt store arealer med strandenge, der er beliggende nedenfor den gamle kystskrænt ved Limfjorden. Området er en værdifuld fuglelokalitet for flere yngle- og trækfugle.

Vigtigste naturværdier

I området findes der flere naturtyper, som i kraft af deres relativt store arealmæssige udstrækning eller deres høje naturkvalitet er af enten regional eller national betydning. Således forekommer der relativt store arealer af større lavvandede bugter og vige, samt af strandenge. Af andre vigtige naturtyper må især nævnes kystlaguner og strandsøer, der er beliggende indenfor strandengene, samt strandoverdrev og mindre arealer med riggær og væld.

Som fuglelokalitet er området især værdifuldt for ynglefuglene Klyde, Havterne, Dværgterne og Brushane, samt for trækfuglene Lysbuget Knortegås og Hjejle. Odder færdes her også.

Der er foretaget en tilstandsvurdering for de fleste af områdets naturtyper. På hver lokalitet er tilstanden beregnet ud fra en række registreringer i felten af de økologiske forhold (struktur) og artssammensætning. Denne tilstand er truet af de nedenfor nævnte trusler.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstofbelastning fra luften udgør især en trussel mod de kvælstoffølsomme naturtyper. Det gælder særligt for riggærene, hvorimod strandengene er vurderet som værende mindre kvælstoffølsomme. Tålegrænsen vurderes at være overskredet for riggærene. De marine naturtyper er fortsat truet af tilførsel af kvælstof og fosfor fra land.

Tilgroning med træer og buske udgør indtil videre ingen trussel, idet at der fortsat sker afgræsning på en stor del af strandengene, dog er flere strandenge ved f.eks. Karby under kraftig tilgroning

med Tagrør. Vegetationen er dog generelt så høj at tilgroning vurderes at udgøre en trussel mod strandengenes græsdominerede naturtype på lang sigt.

Oversigt over arter og naturtypers i ugunstig bevaringsstatus på baggrund af naturplanens indsatsprogram for område 42:

Ugunstig bevaringsstatus:

Naturtype/art	Trusler
1150 Kystlaguner og strandsøer	Ej tilstandvurderet
1160 Større lavvandede bugter og vige	Udvaskning af næringsstoffer
1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde	Ej kortlagt
1310 Vegetation af kveller eller andre strandplanter på mudder og sand. (Enårig strandengsvegetation)	Ej kortlagt
1330 Strandenge	Direkte og indirekte gødsning, tilgroning
3260 Vandløb med vandplanter	Vandløbsvedligeholdelse, dårlige fysiske forhold
6210 Overdrev på mere eller mindre kalkholdig bund	Kvælstofdeposition, (fragmentering jfr. indsatsprogram)
7230 Rigkær	Kvælstofdep., Fragmentering, tilgroning

Fugle	Trusler
Klyde, ynglefugl	Forstyrrelse, prædation, hydrologi, manglende afgræsning
Havterne, ynglefugl	Forstyrrelse, prædation, hydrologi, manglende afgræsning
Dværgterne, ynglefugl	Forstyrrelse, prædation
Lysbuget knortegås, trækfugl	Udvaskning af næringsstoffer ift. ålegræs, tilgroning af strandenge

Gunstig bevaringsstatus:

Odder & hjejle